

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, „/4 strani
din 250 —, „/8 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Finci zavračajo sovjetske armade

Finski uspehi

Z izrednim junaštvom so si pridobili Finci ne samo občudovanje vsega kulturnega sveta, ampak jim je zagotovljena že tudi dejanska pomoč sosednjih držav in par velisil.

Dosedanji uspehi sovjetskih napadov na malo Finsko so ničevi kljub dejstvu, da se je moral boriti en finski bataljon z eno sovjetsko divizijo in da so videli vojaški opazovalci zadnje dni na sovjetski strani tanke, ki so nemškega porekla — izdelki nemške industrije.

Kot odgovor na sovjetsko skrajno brezobzirno in naravnost barbarsko bombardiranje finskih mest na sam božični praznik, finska protiofenziva na osrednjem Finskem pri Salli in Suomisalmi Rusov ni samo porinila do meje, ampak celo čez mejo. Finci so vdrl globoko v sovjetsko ozemlje in so dosegli Kandalakšo, ki leži ob edini sovjetski železnici, katera veže severno rusko pristanišče Murmansk z Leningradom. Finci so to železniško zvezo na več mestih razdrli in onesposobili za vsak promet. S tem je severna sovjetska vojska prometno odrezana od južne. Vendar se smatra ta uspeh lahko samo kot prehodni. Da bi se zveza za trajno pretrgala, bi bile potrebne številne čete. Zaenkrat še ni znano, ali bodo Finci te čete lahko odposlali proti Kandalakši. Ako bi se jim to posrečilo, bi bila severna sovjetska vojska izgubljena, a skrajšana bi bila tudi fronta za več sto kilometrov.

Edina zaveznika Fincev

Pri kratko omenjeni finski obrambi in napredovanju je reba pomisliti, da sta bila doslej edina finska zaveznika huda zima in vojaška preizkušnja finskega maršala Mannerheima, ki se drži načel bojevanja, katera so se obnesla napram Rusom že v finskih osvobodilnih bojih pred 20 leti. Maršal Mannerheim je izvežbal posebej finsko armado za boje proti veliki premoči. S preračunano drznostjo so znale finske čete doslej že vnaprej preprečiti vsak sovjetski večji napadalni poskus.

Stalin v škripcih

Ugled tolikanj hvalisane sovjetske vojske je padel radi dosedanje polomije na Finskem globoko pod ničlo. Vprašanje, katerega si moramo staviti v očišle sovjetskim neuspehom, se glasi: ali bo poskusil diktator Rusije Stalin zapravljeni ugled ruske armade dvigniti? On lahko, kar je navada strastnih kvartopircev, da

izigra zadnji adut in vrže na finsko bojišče še mnogo več čet kakor doslej.

Odstavljene generali

Poročila iz Moskve z dne 27. decembra trdijo, da se je sestal v Kremlju sovjetski vrhovni vojni svet. Seji, o kateri ni bilo izdano nobeno poročilo, je predsedoval Stalin in so bili navzoči vsi vodilni člani generalnega štaba ter vrhovni poveljnik rdeče armade. Stalin je odstavil dosedanjega poveljnika rdeče armade na Finskem Merežkova. Očitajo mu, da je brez priprav hotel izvesti po nemškem receptu bliskovit napad na Finsko, ki se je pa na celi črti ponesrečil ter postavil vso rdečo armado v slabo luč. Za Merežkovega naslednika je imenovan general Štern, eden najmlajših sovjetskih generalov. — General Štern je znan iz bojev proti Japoncem, v katerih je dosegel uspehe in je priznan za najvišjimi odlikovanji.

★

Dogodki na zapadnem bojišču

Angleži so se zavarovali napram nemškim magnetskim minam. Angleške vojne ladje so položile na Severnem morju za obrambo proti nemškim magnetičnim minam minski pas, ki se razteza na 500 milj vzdolž vzhodne angleške obale in je širok 30—40 milj (ena morska milja je 1852 metrov). Namenjen je za zavarovanje plovbe angleških in nevtrálnih ladij in da se prepreči delavnost nemških podmornic. Mine so porazdeljene v raznih globočinah morja tako, da onemogočajo prehod sovražnim ladjam ter podmornicam. Doslej je bila zavarovana angleška obala samo s tremi majhnimi minskimi polji. Razlika med polaganjem nemških in angleških min je ta: Nemci spuščajo, mečejo in pritrjujejo to najnevarnejše orožje potihoma in nikogar ne opozorijo, kje prežita ta nevarnost na ladje. Angleži pa natančno označijo mesta in daljše razdalje, katere so zavarovane z minskimi pasovi, da se jim prav lahko izognejo nevtralne ladje.

Zakaj Angleži odkrito priznavajo svoje vojne izgube? Že med svetovno vojno so se Angleži naravnost odlikovali po dejstvu, da so poročali resnico o svojih izgubah na morju, v zraku ter na kopnem. Dopisnik uglednega švicarskega lista je imel po vojni priliko, da je spoznal uglednega angleškega generala, ki mu je odgovoril na vprašanje, zakaj so Angleži od-

Nove armade zoper Finsko še niso ničesar dosegle

Novo poveljstvo sovjetske vojske na Finskem je ustavilo napadanje na severu ter v osredju Finske in se je vrglo na prodor trdnjavske Mannerheimove črte na jugu. Za te napade so pripeljali Rusi na bojišče najtežje topove, s katerimi obstreljujejo utrdbe. Za naskoke so pripravili 150 tisoč novih mož, kateri so pa v ognju sovjetskih topov za novo leto brezuspešno in z ogromnimi izgubami v množicah napadali neprobojne finske postojanke.

Ena največjih bitk v tej vojni se je bila na starega in novega leta dan v Kareliji, kjer so odbili Finci vsak sovjetski napad in so prizadejali Rusom velike izgube. V bližini jezera Kianta so Finci uničili sovjetsko divizijo z 18.000 možmi. Zajeli so 27 topov ter zelo mnogo tankov in streliva.

Finska letala pa prav pridno bombardirajo in uničujejo progo Murmansk—Leningrad.

krito priznali vse občutne izgube, siedeče: »Mi Angleži se upamo glede izgub iz dveh vzrokov na dan z resnico. Prvi vzrok je v tem, ker priprosti narod vendarle izve resnične izgube in za slučaj, ako se z objavljenimi ne strinjajo, zgubi zaupanje v vodstvo. Drugi vzrok odkritostnosti pa leži za nas Angleže v športnem življenju. Mi smo prenesli mnogo športnega na vojno in priznamo izgube, da celo polomije, katere nas doletijo, čisto mirno, ker iz športnega stališča niso prav nič sramotnega.«

Številni ameriški vojni materiali za Anglijo in Francijo. V njujorški luki so nakopičene ogromne množine vojnega blaga, ki je določeno za Angleže in Francoze. V pristanišču je 60 največjih bombnikov, nad 2000 tankov in oklopnih avtomobilov ter ogromne količine živil. Za prevoz pripravljeni material cenijo na 20 milijonov dolarjev. 6000 tankov bo prepeljanih v januarju na Angleško ter v Francijo. Na parnik »Ero« so natovorili 28. decembra 20 velikih bombnikov, katere bodo dobili Finci. Prevoz omenjenega blaga bo spremljalo večje število angleških in francoskih vojnih ladij.

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za
četrt leta 9 din.

V novo leto . . .

Človek, ki pride na svojem potovanju na vrh kakšne gore, za nekaj trenutkov obstoji. Njegove oči se obračajo nazaj na pot, ki jo je prehodil, in naprej v smer, ki naj v njo krene, in na način, kako naj potuje. Tako tudi ob prehodu starega leta v novo zaustavimo v duhu svoj življenjski korak, da se ozremo nazaj in naprej.

Pogled nazaj. Kako hitro je preteklo leto! Človeško življenje je podobno vožnji po železnici. Vlak hiti in nas z brzino vozi naprej. Posamezne postaje so poedina leta. Treba je skozi teman tunel: smrt, in potem pride zadnja postaja: večnost. Precejšnji del življenjske vožnje smo že dokončali, ta večjega, drugi manjšega. Koliko pa jih je v teku lanskega leta izstopilo na poslednji postaji? Spominjamo se jih z žalujočim srcem.

Kaj vse leži za nami? Koliko bridkih izkustev, koliko skušnjav, koliko skrbi in borbe, koliko stiske in muke, koliko naporov in bolečin in kako malo bežnih trenutkov radosti in sreče! Trpljenje gre po svetu ter obišče vsakega zemljana. Sede k zibelki ter se nagne nad malčka, ki zastoka od bolesti. Pridruži se zapuščenim otrokom, ki stoje v solzah ob grobu staršev. Starejšim veljajo njegovi redni obiski, pa tudi med mladino, kipečo od zdravja in upa, kaj rado stopi, da ji z neusmiljeno roko razdere gradove, zgrajene v zrak.

Dediščina trpljenja, ki smo jo prevzeli od preteklega leta, se bo v novem še povečala. To ni prijetno pričakovanje, marveč težka sumnja, ki jo vzbuja naš pogled naprej, v bodočnost. Težko breme vojne je leglo na evropsko človeštvo z vsem strašnim telesnim in duševnim zlom, ki ga provzroča. To zlo ni zgrabilo samo tistih narodov, ki so zapleteni v krvavi vojni metež, marveč steguje kakor pohlepen polip svoje roke tudi po drugih narodih.

Zlo, ki spremlja vsako vojno, je že tudi med našim narodom in v naši državi postalo občutno. Trdno se nadejamo, da vojna vihra ne bo naše države potegnila v svoj vrvež. V tem oziru imamo popolno zaupanje v modrost in odločnost tistih, ki imajo v rokah krmilo naše države. Toda že splošna nesigurnost na svetu je mučna tudi za take, ki niso posebno zvedavi. Še hujši pa so gospodarski nasledki vojne stanja med glavnimi državami — velesilami, ki povzročajo več ali manj po vseh državah pomanjkanje blaga in dnevno rastočo draginjo.

Pogled v bodočnost je torej zastrt v temo. Ni pa ta tema neprodorna. Skozi njo miglja prijazna zvezda, ki je vznikla nad betlehemskim hlevcem, v katerem je bil rojen večlovečni Sin božji. Božji Zveličar nam kliče: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« »Zaupajte, jaz sem svet premagal.« In kako bomo mi premagali svet in zlo na svetu? Tu velja Zveličarjevo navodilo: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj« (Lk 9, 23).

V tem smislu je tudi oblikovana naša letošnja novoletna želja. Nikdar si ljudje ne voščijo toliko sreče, kot ob novem letu. Tudi mi želimo svojim čitateljem in prijateljem srečo v meri, ki je za človeka

dosegljiva. Predvsem pa želimo vsem poguma in vztrajnosti. Življenje človeka je po zadržilu sv. pisma vojna služba, ne pa zabavna vožnja. Zato pa pogum za tiste krščanske kreposti, ki nam jih božji Zve-

Franjo Zebot:

Kaj imamo Slovenci pričakovali od banovine Slovenije?

Danes je v Sloveniji vsak človek radoveden, kaj nam bo prinesla ustanovitev banovine Slovenije, oziroma naša avtonomija. Kakšne koristi bomo imeli od svoje slovenske samostojne uprave in gospodarstva ter kakšne žrtve bomo morali doprinesati na oltar domovine slovenske?

1. Novo urejena banovina Slovenija nam prinaša našo upravno, gospodarsko in šolsko samostojnost! In sicer v okviru skupne državne domovine Jugoslavije, popolnoma enako, kakor bodo to samostojnost uživali bratje Hrvati. Uživali bomo iste pravice in imeli bomo iste dolžnosti, kakor Hrvati na Hrvatskem in Srbi v Srbiji.

2. Za vzdrževanje naše samouprave bo morala država odstopiti državna sredstva, t. j. državne davke, pristojbine in druge dajatve, katere sedaj plačujemo v Beograd. Laž je, ko nekateri naši politični neprijatelji raznašajo govorice, da nam iz Beograda za banovino Slovenijo ne bodo nič dali. Je že vse določeno, katere davke od dosedanjih dobi banovina, oziroma naša avtonomija, in katere si bo pridržala država za skupne državne stroške. Deluje posebna komisija, v kateri so odlični slovenski strokovnjaki. Ta komisija je vse natanko preračunala, koliko potrebuje naša svobodna Slovenija za ceste, za šolstvo, za uradništvo, za siromake, za bolnišnice, za kmetijstvo, za obrtništvo, trgovstvo itd.

3. Naše prošnje in spisi ne bodo več vsi romali v Beograd po dolgi, poti in po še daljši nazaj, ampak naše slovenske zadeve in prošnje se bodo reševale po Slovincih tu doma.

Pa saj mi ni treba tega podrobno opisovati! Vsem, ki so količkaj sodelovali v javnem življenju, je znano, kako žalostno zgodovino ima za nas Slovence in za naše narodno gospodarstvo nesrečni beograjski centralizem, ki so ga Pribečeviću pomagali kovati razni Puclji, Kramerji in njih tovariši, vodilni pristaši samostojne kmetijske stranke in JNS. — Odslej, ko bo stonila banovina Slovenija v veljavo, se bodo prošnje za službe reševale kratkim potom tu doma, prošnje za penzije ne bodo romale ogromno pot iz Maribora v Ljubljano in nato v Beograd, ampak se bodo kratkim potom reševale po slovenskih uradnikih kar v Sloveniji. Denarni krediti, določeni za Slovenijo, ne bodo več zapadli neizrabljeni za naše kraje, ampak jih bomo izražali pravočasno za regulacijo naših rek, za napredek našega splošnega kmetijstva, za naše bolnišnice in druge ustanove, za siromake, za invalide, za napredek slovenskega obrtništva in trgovstva. Na naših šolah ne bodo več nastavljali učiteljev in učiteljic ter profesorjev, ki bi služili prvenstveno politični zamisli dr. Kramerja, ampak učitelje in druge državne uradnike ter name-

ličar priporočila z besedo in zgledom! Poguma in vztrajnosti v vseh težavah in preizkušnjah, naporih in trudih, stiskah in bolestih! Naj bi naši želji sledilo tekom leta uresničenje s pomočjo Onega, v čigar svetem imenu smo nastopili novo leto!

*

ščence se bo nastavljal po dejanski potrebi in sposobnosti ter take, ki si jih želi ljudstvo.

4. Slovenski jezik bo na prvem mestu v uradu, v šolah in v javnosti! To želimo in to smo zahtevali dolga leta. Žalibog so naš lepi slovenski jezik strašno mrcvarili mnogi »Jugoslovenci«, da ni bil ne tič pa ne miš! Mi stojimo na stališču: Srb naj govori svoj materni srbski jezik, Hrvat hrvatskega, ki ga je hrvatska mati učila, a Slovenci izpiljeno slovensko govorico!

5. Kaj pa bo z onimi, ki kot Slovenci služijo državni ali javni kruh izven Slovenije? Naši politični neprijatelji širijo vesti, da bodo vsi ti izgubili svoje službe, čim bo iz Beograda prenešen delokrog ministrstev za banovino Slovenijo. To je neresnično. Slovenski uradniki, slovenski financarji, slovenski orožniki, slovenski častniki, ki služijo bodisi na Hrvatskem ali v Srbiji, ostanejo v službah. Tako so se sporazumeli vodilni možje naše države.

6. Ali bomo morali Slovenci za svojo novo urejeno banovino plačevati kaj več davkov in dajati druga bremena? Slovenija plačuje toliko davkov, da se lahko sama vzdržuje. Po sedanjih računih se bodo dajatve za šibkejšje sloje znižale, kapitalistično močnim pa povečale. To bo tudi pravilno. Na splošno pa je moje mnenje glede tega vprašanja sledeče: Če bomo imeli dobro letino, bomo lahko več delali na cestah, več storili za naše kmetijstvo in za vse, kar potrebujemo; če bomo živeli v gospodarskih težavah, bomo pač morali biti tudi glede svojih zahtev bolj skromni. Gotovo je, da se tudi v novi avtonomno urejeni banovini Sloveniji ne bo cedit sam med in mleko, ampak bodo prišli časi — kakor v vsakdanjem življenju — da bomo deležni grenkega pelina in encijana v javnem in gospodarskem življenju. Na to moramo biti pripravljeni!

Ali eno je gotovo: Sami si bomo Slovenci odslej rezali kruh pravice! Sami si bomo urejevali svoj slovenski dom!

Tega se moramo zavedati, da so naši voditelji, na čelu jim dr. Korošec, po dolgotrajni borbi s svojo premišljeno politiko priborili to, kar so sanjali naši pradedje, naša samostojnost! Naš boj je bil podoben borbi irskega naroda!

Zmagali smo in veseliti se moramo te zmage naše samoupravne ideje!

Delovati pa moramo Slovenci složno, da pridobljenih uspehov ne napravimo lahkomišelnost!

Zavračamo vse tiste krive preroke, ki danes na tihem hujskajo proti dr. Korošcu in naši stranki! Slovenski kmet, slovenski delavec in vsi drugi pametni Slovenci, vzemite bič in naženite take hujskače, ki nam samo hudo želijo, od hiše!

Ne cepimo se, bodimo složni slovenski bratje in sestre, pa bo slovenska bodočnost srečna!

Po Jugoslaviji

Leto 1940 prinese svobodno Slovenijo. Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je poslal Slovincem o novem letu to-le razveseljivo voščilo: »Želja Slovencev, da tudi njihova pokrajina dobi popolno enakopravnost in svoj položaj v na novo preurejeni naši domovini, je popolnoma upravičena. Nadejam se, da bomo v nastopajočem letu to željo videli v celoti uresničeno.«

Komunizem — sama laž. Narodni voditelj dr. Korošec je v svojem voščilu Slovincem za novo leto poudaril tiste stvari, ki mu delajo skrb za nastopajoče leto. Na prvem mestu so komunisti. O njih je dr. Korošec to-le izjavil: »V vsaki državi je danes nevarnejši, notranji sovražnik nego zunanji. Proti zunanjim sovražnikom imamo Maginotove, Siegfriedove in Mannerheimove linije, proti notranjim sovražnikom pa imamo skoraj povsod le fronto slabosti, neodločnosti, obzirnosti, predvsem pa seveda velikanske nezrelosti. Ker so to pokvarjeni levičarski agitatorji potrebovali, so si izmislili, da ni več Sovjetije, temveč slovanska Rusija. In tisoč in tisoč ljudi je padlo na to pretkanost in jo ponavlja sedaj do predsedanja. Mi vsi bi imeli radi slovansko Rusijo in Ruse, a ne maramo internacionalne Sovjetije in nekulturnega komunizma! Kaj je komunizem napravil iz nadarjenega in bistrega ruskega naroda, se najbolj vidi sedaj na Finskem! Namesto napredka in svobode vidimo vse sadove mračnega reakcionarstva. Vse jasneje se vidi, kako je komunizem lažnjiv. Namesto, da dela za mir, hujska na vojno, namesto demokracije, se drži najhujšega tiranstva, namesto polnih šol ima polne kaznilnice, namesto privatnih kapitalistov izrablja delavca do kosti državni kapitalizem. Kmete so dali zopet pod »fevdalno« knuto, ki se sedaj imenuje kolhoz namesto graščine in upravnik kolhoza namesto nekdanjega grofa in valpta. Vse laž! In vendar nasedejo tej laži tudi tisti, ki tega ne bi smeli. Mi smo slabi, neodločni, obzirni in nezreli!«

Dr. Mačekove napovedi in ugodna presoja položaja. »Hrvatski dnevnik«, glavno glasilo hrvatske seljačke stranke, je objavil politično izjavo voditelja Hrvatov, v ka-

teri pravi dr. Maček: »Imel sem mnogo dela s prenosom kompetenc na hrvatsko banovino. To delo še ni končano. Med drugim je že pred nami finančno vprašanje, katero mora biti rešeno, ker še živi zaenkrat hrvatska banovina od skupnega proračuna, kar je pa nekaj začasnega. Volilni zakon za hrvatski sabor je že dogotovljen. V novem letu se bodo vršile saborske volitve, ker je to zahteva hrvatskega naroda, ker predstavljajo te volitve potrebo in ker je razpis volitev bistvena točka od mene sklenjenega sporazuma. Sicer se pa razvija delo v vladi povsem normalno.«

Novice

Nov upravitelj dekanije Rogatec. Za upravitelja dekanije Rogatec je bil imenovan g. Julij Vajda, nadžupnik in duhovni svetovalec pri Sv. Križu na Slatini.

Železniški zavirač ob nogo. Pri premikanju vлека v Limbušu pri Mariboru je padel 40 letni železniški zavirač Franc Marin tako nesrečno, da se mu kolesa odrezala nogo.

Pes povzročil avtomobilsko nesrečo. Rudolf Zupan, ključavničarski mojster na Pobrežju pri Mariboru, se je odpeljal za božične praznike v avtomobilu z ženo in sinčkom ter sosedo Haričovo v sosednjo Nemčijo, da je obiskal sorodnike. Ko se je zopet vračal, je pri Špilju skočil na preko ceste. Zupan, ki je sam šofiral, se je hotel izogniti psu, a je zadel v obcestno drevo. Pri sunku se je razbil prednji del avtomobila, vsi štirje potniki pa so dobili poškodbe in se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Avtomobil poškodoval hlapca. Na Sp. Hudnji pri Celju blizu Pečuhove trgovine je pri izogibanju zadeli zadnji del tovornega avtomobila Gobčevega hlapca Ivana Šolince, ki je peljal dvo-vprežni voz po državni cesti proti Celju. Sinek je zlomil Šolincu, ki je šel poleg voza, tri rebra ter levo roko.

Občinski revež zmrznil v obcestnem jarku. Na Stefanovo zjutraj je našel čevljarški mojster Janjo Drevenšek v obcestnem jarku pri cerkvi sv. Roka na Hajdini pri Ptujju zmrznjenega občinskega reveža Antona Golca s Hajdine.

Starika si prebila pri padcu lobanjo. 77 letna dninarica Marija Rebenšek iz Trnovelj pri Celju je padla tako nesrečno po stopnicah, da si je pre-

PRVA SKBB V NOVEM LETU:

da čimprej plačal celoletno naročnino za »Slov. gospodarja« 32 din, da bom imel hišo zavarovano in da bom prišel v seznam onih, ki se bodo žrebali za velike in lepe dobitke nagradnega žrebanja!

bila lobanjo in so jo prepeljali v zelo resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Avto hudo poškodoval raznašalec peciva. Pred bolnišnico v Celju je neki avto podrl 66 letnega prodajalca peciva Franca Esiha iz Celja in mu je nalomil hrbtnico. Stanje poškodovanega je zelo resno.

Nesreča radi neprevidnega ravnanja z orožjem. Franc Herman, 13 letni sin dninarice iz Laškega, se je igral s samokresom, katerega je dobil od sošolca. Fantu se je orožje radi neprevidnosti sprožilo in krogla ga je zadela v dlan leve roke.

Smrtna nesreča radi skoka iz drvečega vliaka. Šime Keran, 36 letni ladijski kurjač iz Sakusana pri Biogradu ob morju, se je vračal za božične praznike iz Belgije z vlakom v domovino. V letošnjem poletju mu je bila radi udara strele vpepeljena domačija in si je hotel z zaslužkom na morju zgraditi novo hišo. V polanu je planil v smeri proti Trbovljam iz drvečega vliaka, ker je zamudil v Zidanem mostu prestop proti Zagrebu. Pri padcu si je prebil lobanjo ter obležal mrtev. Za dom in družino skrbni oče je imel s seboj božična darila za ženo in tri nedorasle otroke. Smrtno ponesrečenega so pokopali na pokopališču v Trbovljah.

Pes preprečil požarno nesrečo. V Potrebinovi hiši pri Sv. Križu blizu Litije se za praznike bolj močno zakurili v peči. Ko so se podali k počitku, je bilo v peči še nekaj žerjavice. Čev za odvajanje dima je speljana mimo trama, ki se je proti jutru vnel in razširil ogenj po podstrešju. Vsi v hiši prebivajoči so trdno spali in nihče ni opazil grozeče nesreče. Pes čuvaj pa je začel radi ognja skakati, cviliti ter lajati. Pasji lajež je prebudil stanovalce, šli so pogledat za vzrokom pasjega nemira, ter opazili ogenj. Posrečilo se jim je, da so pogasili z vodo že goreče tramovje v zadnjem trenutku.

POZARI

V Košakih pri Mariboru je začela ob tretji uri v noči goreti hiša posestnika Ivana Janžekoviča. Ogenj je izbruhnil, ker se je vnelo tramovje za dimnikom. Škoda znaša okrog 3000 din.

Spomenik prodajalke prest

Na pokopališču Campo Santo v Genovi na italijanskem stoji svoj-ski nagrobnik za ta današnji čas. Katarina Campođenico, ki je prodajala po cestah preste, si je dala še pred svojo smrtjo postaviti nagrobni spomenik. Sama je izklesana iz kamna, držeč v rokah preste. Spomenik je naredil slaven genovski umetnik. Kar 60 let dolgo si je starka sleherni paro shranila za svoj nagrobni spomenik. Ko ji je bilo 80 let, je imela skupaj 200.000 lir, s katerimi si je mogla naročiti umetniški nagrobnik. Sama si je

V rdečem „raju“ ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

Ukrajina! Pred boljševizmom je bila neizčrpna ruska žitnica, a danes v njej umira od glada najbednejši, popolnoma brezpravni, a vendar najštevilnejši razred ruskega naroda: potlačena, ponižana, prezrena kmetijska raja.

Kar koli ta raja pridela, mora izročiti državi, a za plačilo dobi bon (izkaznico), s katero ne more kupiti niti krompirja, ker ga ni v boljševiških živih kletih, niti kosa obleke, čeravno je kupec na pol nag, ker so boljševiške manufakturne trgovine prazne, niti koščka dobrega, zdravega mesa, ker ga boljševiške mesnice ne morejo in ne smejo dati.

V hiši, ki je nekda bil bogata in srečna, je sedaj vse pusto, prazno, golo. Boljševiki so vse odnesli in odvedli: denar, konje, govedo, vozove, zrnje in — hčere.

Toda ostala je vera v Boga, globoko zasidrana v srca in duše teh trpinov. Z molitvijo na ustih umirajo. Ostalo je upanje v odrešenje. To jih vodi in

poživlja. Ono jih podžiga, da se čisto odločijo za brezupna junaška dejanja.

Ti trpini so junaki! Junak je stari Aleksej, junak njegov sin Fedor, junak jetični mladenič Peter Krilov, junakinja njegova sestra Nataša. Junak je vsak Ukrajinec, ker se ne boji trpljenja in smrti za svojo veliko domovino — Ukrajino.

Ali so tlačitelji kmetijskega ljudstva delavci? — Ne! Tudi ti so čisto popolnoma brezpravni. Tlačijo ga zločinci in delavski izrodki, kakor je Subin, ki zaradi dveh — treh pridržanih rib s samokresom ubija očete revnih, izstradanih družin. Tlačil ga odpadniški kmetijski sin Klaus.

Revolucija, država, boljševizem naj bi nadomestili Boga, dušo, družino! Usodna slepota, ki je v življenju doživela poraz! Klaus, ki je v drugih slučajih s topovskimi strelami uničil cele pokrajine, se zdrzne, ko pride pred Balto, ker je v tej vasi njegova rojstna hiša, tu so njegovi starši, brat in deklica, ki jo je nekda ljubil. Samo izrodki, ki so trenutno zadušili glas vesti, zagovarjajo boljševizacijo človeštva, brezbožno in brezdržinsko življenje, naravni zakon pa govori o Bogu, o duši, o domovini...

Za sol in »Gospodarja« se mora najti dnarja!

S krmo napolnjeni skedenj je vpepelil nočni ogenj v Prevaljah posestniku Mihaelu Motniku, p. d. Ovnu na Dolgi brdi. K sreči je prizanesla požarna nesreča poleg skednja stoječi hiši.

*

Zahvala »Slov. gospodarju« za izplačano zavarovalnino. Podpisani Sterniša Friderik, posestnik, Sv. Peter na Medvedovem selu, se zahvaljujem upravi »Slov. gospodarja« za izplačilo zavarovalnine 1000 din, katero mi je točno izplačala dne 10. oktobra 1939, ker mi je uničil ogenj stanovanjsko hišo dne 3. septembra 1939. Zato priporočam vsakomur, kateri še nima »Slov. gospodarja«, naj ga takoj naroči ter plača naročnino za celo leto 32 din, ker nihče ne ve, kje ga čaka nesreča. — Sv. Peter na Medvedovem selu, dne 27. decembra 1939. — Sterniša Friderik, posestnik.

Obrtniški učni tečaji. Mariborska poslovalnica Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani namerava prirediti v kratkem v Mariboru sledeče strokovne tečaje: tečaj za kalkulacijo in sestavljanje proračunov za ključavničarsko stroko, tečaj za kovinarsko tvarinoznanstvo, mizarski risarski tečaj, tečaj za mizarsko kalkulacijo in sestavo proračunov, tečaj za mizarsko tvarinoznanstvo in tečaj za luženje lesa. Prijaviti se je v pisarni poslovalnice v Vetrinjski 11, I. nadstr., med dopoldnevnimi uradnimi urami. Zanimanci in zanimanke za šauerjev krojni tečaj, ki je bil v časopisih že večkrat razpisan, pa se zanj še niso prijavili, naj to čimprej storijo!

Važno za vse, ki imajo otroke. Davčna uprava v Celju razglša, da morajo vsi oni davčni zavezanci, ki imajo tri, odnosno pet ali več otrok, še živih, starih izpod 21 let, radi pravilne odmere specialnega doprinosu k narodnemu obrambnemu skladu za leto 1940 vložiti pri davčni upravi v Celju prijavo in navesti rojstne podatke svojih otrok. Prav tako morajo izvesti prijave tudi oni, ki so imeli troje, odnosno več otrok, pa so jim pomrli. Prijave je kolkovati z 10 din. Tiskovine se dobe pri pristojnih občinah.

Važno za Savinjčane! Svoječasno je bil ukinjen večerni vlak na progi Celje—Velenje. Namesto tega je vozil en vlak ob 19.5 in avtobus celjskih podjetij ob 20.30. Od 30. decembra pa je vpostav-

ljen zopet večerni vlak, ki vozi od osebnega vlaka, ki pride iz Ljubljane ob 20.35 v Celje. Vlak proti Velenju odpelje iz Celja ob 20.48 in pride v Velenje ob 21.55. Radi tega je bil s tem dnem ukinjen vlak, ki je doslej vozil iz Celja ob 19.05 in avtobus, ki je vozil v Mozirje ob 19.40.

Da bi tudi drugi... V Celju je tovarna »Metka«, katere lastnik je te dni zopet pokazal socialni čut do revežev. Za celjske reveže je daroval v denarju 3000 din in 800 metrov raznega blaga. Vsi obdarjeni ubogi se bodo pač z veseljem in hvaležnostjo spominjali svojega dobrotnika.

Se vedno poceni

prodajamo razno manufakturno blago, kakor: sukno za moške obleke, volneno in svileno blago za ženske obleke in neveste, barhente, flanele, pisano platno in druge tkanine. — Prosimo, obiščite nas! M. PŠENICNIK, manufakturna in modna trgovina, CELJE. 1922

Tovarni ob Muri. Na Muri stojita na jugoslovanski strani dve večji tovarni, in sicer tovarna lepenke v Ceršaku v občini St. Ilj ter tovarna papirja in lepenke na Sladkem vrhu v župniji Marija Snežna. Tovarna v Ceršaku žal nima nobene cestne zveze, po kateri bi lahko prevažala surovine in tovarniške izdelke po jugoslovanskem ozemlju do železniške postaje v St. Ilju. Dosedaj je morala tovarna prevažati vse blago v Ceršaku preko Mure potom broda, nato po nemškem ozemlju skozi Černišine in Gersdorf na Spielfeld in tam preko mostu čez Muro in potem po državni cesti eno uro daleč na šentiljski kolodvor. Že to prevažanje po tujem ozemlju je bilo združeno vedno z velikimi sitnostmi za tovarno in za voznike. Na milost in nemilost so bili naši izročeni oblaštnikom v drugi državi, ki je nazadnje res prepovedala prevoz. Radi tega je tovarna zaprosila bansko upravo, da bi izdala dovoljenje za zgraditev ceste od tovarne do banovinske ceste, ki veže St. Ilj z Marijo Snežno. Banska uprava je šla podjetju na roko posebno iz razloga, ker bi radi stalne ustavitve tovarne izgubilo okoli 150 delavskih domačih družin delo in kruh, vozniki pa zaslužek, občina doklade, država in banovina pa lepe davčne vsote, ki jih tovarna plačuje. Od jeseni dela okoli 50 delavcev, samih domačinov, pod vodstvom mariborskega okrajnega cestnega odbora na novi cesti, ki bo predvidoma v letu 1940 gotova in bo tako to podjetje osamosvojeno. Našli so se tu nekateri ljudje, ki škilijo vedno tja čez Muro, ki so na vse pretege rogovili proti tej novi cesti. Sedaj pa imajo dolg nos in sami vidijo, da je cesta tudi iz domačih gospo-

darskih razlogov bila krvavo potrebna. — Tudi tovarna na Sladkem vrhu nima prave cestne zveze z banovinsko cesto. Tudi tu je dala tovarna izdelati načrte za zgradbo nove ceste od tovarne do banovinske ceste. Tovarna na Sladkem vrhu ima žično železnico od St. Ilja do obratovališča. Če bi pa ta dovlačilnica iz kakršnih koli razlogov ne mogla obratovati, bi morala tudi ta tovarna obrat ustaviti. Tu je zaposlenih nad 250 delavskih družin. Predpriprave za zgradbo zvezne ceste k tej tovarni so že v teku.

Izredno huda zima. Izredno hud mraz ni samo na Finskem, ampak je zajel v drugi polovici minulega tedna vso Evropo. Na Slov. štajerskem je beležil termometer 14 do 20 stopinj Celzija. Na Kranjskem nad 20 stopinj pod ničlo, in to predvsem po Gorenjskem. Tako hudega mraza kakor letos Slovenija ni doživela od leta 1929, ko se je pojavila neznosno ostra zima v začetku februarja in je kazal termometer celo do 25 stopinj pod ničlo. Huda zima ima za posledico precejšnje zamude vlakov.

Žrtev neznanih napadalcev. V Koških pri Mariboru je postal žrtev neznanih napadalcev 25 letni opekarniški delavec Jožef Guštin, ki je obležal na cesti, zaboden v prsi. Hudo poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Ponočnjaško nasilje. Vinko Senekovič in Anton Splaner iz Srednjega Gašteraja v lenarškem okraju sta pobila v noči na hiši Jožefa Zveva v Srednjem Gašteraju 14 okenskih šip ter polomila večna vrata. Kmalu za tem sta napadla po cesti se vračajočega posestnika Tomaža Knečiča iz Zg. Gašteraja in sta ga hudo poškodovala z ročicami. Podivjana napadalca so orožniki že izsledili.

Ukradeno razstrelivo. V Bresternici v župniji Kamnica pri Mariboru je vlomil neznanec v barako pri kamnolomu, iz katerega odvažajo kamenje tvrdka Gabrijelčič. Storilec je odnesel iz barake večje količine razstreliva in povzročil precejšnjo škodo.

Najstrožje obsodbe vreden uboj. Žalibog je ponekod z alkoholom podžgana posurovelost dosegla stopnjo med brezbožnimi boljševidi. Pri Sv. Urbanu pod Ptujem je prišlo pred farno cerkvijo do prepira, med katerim je dobil 27 letni posesi- niški sin Franc Kramberger iz Desincev dva smrtna zabodljaja. Imel je še toliko moči, da se je zavlekel v bližnjo gostilno, kjer je umrl. Udeleženci prepira in pretepa so se pri pogledu na kri ter smrt razleteli na vse strani. Ubijalec Franc Pšajd, 25 letni viničarski sin iz Ločkega vrha, se je sam javil oblasti.

1.

Vroče julijsko sonce je sipalo svoje žarke na mirno Dnjestrovsko gladino, katero so tu in tam presekal divji vrtinci. Obali velike reke sta se vse bolj oddaljevali druga od druge in širili strugo, da bi velika množina vode imela čim več prostora in bi se lažje valila v bližnje morje. Ona tanka, sivkasta črta v daljavi, brez dreves in valovitosti, je Romunija, žitorodna zemlja Besarabije; pred vojno je bila ruska, a danes je to zemlja, v kateri so ljudje svobodni in srečni, ker ne čutijo boljševidskega jarma.

A ta, iz naplavljenega peska nastala obala, porasla z vrbami, ki s svojimi vejami segajo v vodo, jo zaustavljajo v teku ter tvorijo majhne vrtince, je zemlja tlačanstva, groze in smrti. To je del rdečega boljševidskega carstva, ki ne pozna Boga, ne duše, ne družine in ne prizna posameznika, temveč človeško maso (množino), ki mora dihati, misliti, delati po komandi peščice zločinskih izrodov.

Ukrajina pripada Zvezi sovjetskih republik, ki jo vodi in strahuje nekronani rdeči car po svojih hlapčevskih rdečih sodrugih.

Ob obali na ruski strani plava dvajset težkih ribiških ladij. V vsaki sedita po dva moža. Ladje se bližajo kraju, ki služi za pristanišče ribiške vasi Balta.

Vas Balta, ki šteje kakih dvesto lesenih hiš, je za dobrih pet sto metrov oddaljena od reke. Koče so si precej podobne. Le ena je nekoliko večja — cerkva. Njen zvonik se za nekaj metrov dviga nad strehe koč in kraljuje nad okolico.

Okrog vasi se na vse strani razprostira ravnina. Na eni strani sega do reke, na drugih straneh pa se izgublja v daljavi, ki se je zdela brezkončna. Med hišami in okrog vasi stojijo visoke jablane, ki so kakor kaki nepremični stražarji. To so edina drevesa. Vsa ravan je bila enolična, brez dreves. Kamor se ozre oko, povsod vidi samo obširna polja.

Ladje so se polagoma bližale pristanišču. Okrog njih se je naglo sukal motorni čoln z mitraljezo na prednjem koncu in posadko štirih mož, ki so imeli puške pripravljene za strel.

Ta varnostna priprava je zato, da katera ladja ne bi poskusila pobegniti. Druga obala je namreč bila romunska. Bližina meje bi morda zapeljala

dala tudi vklesati te-le besede: »S prodajo zemelj in prest na mnogih trgih v Genovi, ob vsakem vremenu, če je brila burja ali je sijalo sonce ali če je lilo ko iz skafa. S tem sem svoji materi služila kruh. Od tega bornega zaslužka sem si nastrgala še toliko skupaj, da se bom ohranila spomenu poznejših časov. To sem storila jaz, stara pristaniška prodajalka Katarina Campodonico, ki so mi rekli kmetica. Molite zame!« Tri leta je starka vsak dan hodila ogledovat svoj spomenik na grob, ki so jo vanj potem pokopali.

*

Zelo hudo obstreljen. Starejši Zupanič iz Hajdine se je po predaji posesti sinu priženil na večjo kmetijo v Velovljek pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. V svoji zidani v Velovljeku je Zupanič iz ljubosumnosti obstrelil 22 letnega Konrada Vilčnika in ga zadel v desno roko ter pleča.

Strel skozi prsa. V Račah pri Pragerskem je dobil kroglo skozi prsa 30 letni Josip Pogorelec, katerega so prepeljali v resnem stanju v mari-borsko bolnišnico, kjer je tudi umrl.

Brezsrčen avtomobilist. Na cesti pri Stranica v okolici Slov. Konjic so našli na cesti mrtvega neznanca, o katerem so pozneje ugotovili, da gre za 26 letnega Bosanca M. Marelija iz Travnika. Povožil ga je v noči neznan avto in odbrzel naprej, ne da bi se zmenil za poškodovanega, ki je umrl na posledicah padca.

Pijanost in podivjanost povzročila pokolj. Od žganja okajeni Tone Skubic iz Debeč pri Višnji gori na Kranjskem se je podal v šmartno. Tam se je srečal z bratom Lojzeto ter Viktorjem Rupar, s katerima je imel še neporavnane račune. Ob srečanju se je trojica stepla in v tepežu je imel nesrečni nož glavno besedo. Lojze Rupar je kmalu padel na tla ter obležal. Njegov brat Viktor je poklical sosede na pomoč, ki so hudo ranjenega prepeljali k zdravniku in ta je odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico. Toneta Skubica so orožniki zaprli s prerezano roko in razbitim kolenom. Tudi Viktor Rupar je odnesel iz spopada več ran. Nečuvjen pokolj za najlepše božične praznike je močno ogorčil prebivalstvo.

Uboj v silobranu. 25 letni Ernest Perc, delavec iz Loga pri Pilštanju, je izzival ter razgrajal v noči pred hišo Antona Jokana na Logu. Razgrajča so Jokanovi mirili in ga prosili, naj se odstrani, a ni ubogal, ampak je grozil z nožem ter je suval Franca Jokana in ga s pestjo udaril po glavi. Razgrajč je razbil okno na hiši ter hotel vdreti vanjo. V skrajni razburjenosti in zmedbi je potegnil Franc Joka nož, sunil Perca v vrat ter zbežal, ker se je bal napadalca, kateri je stiskal v roki odprt nož. Perc je še tekel kakih sto korakov za Jokanom, nakar se je zgrudil ter obležal mrtev. Joka zatrjuje, da je sunil napadalca v silobranu, ko je videl, da hoče razgrajč nasilnim potom vdreti v hišo.

Razbojnik Hace je v Savinjski dolini. Na Polzeli je bilo neko dekle obstreljeno od neznanca, kakor je »Slov. gospodar« že poročal, ki se je peljal na kolesu ponoči brez luči, pa ga je dekle na to opozorilo. Neznanec je potegnil samokres in ustrelil dekle v nogo. Te dni pa je neko dekle v št. Petru v Savinjski dolini prepoznalo zločinca Ha-

ceja, ki se je peljal na kolesu po državni cesti proti Celju. Dekle je to naznanilo orožnikom, ki pa doslej še niso mogli prijeti zločinca. Pač pa so dognali, da se vozi Haca s kolesom, ki ga je bil ukradel nekemu uradniku v Celju. Kolo je znamke »Viktoria«, vredno 1500 din in nosi evidenčno številko 2-29181/3. Upanje pa je, da bo razbojnik kmalu na varnem.

Obsodba radi Kajnovnega zločina. Celjsko okrožno sodišče je obsodilo na dve in pol leta težke

Na tisoče žrtev potresne nesreče

V noči 27. decembra je zadela turško republiko od njenega obstoja doslej največja potresna nesreča. Dvanajst mest in okoli 80 vasi je hudo prizadetih. Največ je trpelo mesto Ersingjan, katero šteje 100.000 prebivalcev. Mesto je skoraj popolnoma uničeno. Ena sama razvalina je pokrajina med mestoma Sivas in Tokat, kjer ni ostala niti ena hiša cela. Ob Črnem morju sta največ trpeli mesti Tokat in Amasin.

Potresnih sunkov je bilo sedem in so sledili drug za drugim. Grozna nesreča je bila tem hujša, ker je doletela Turčijo v noči ter v zelo hudem mrazu. Ljudje prizadetih krajev so bili povsem zmedeni, bežali so napol oblečeni ven iz mest in vasi, da so si oteli vsaj golo življenje.

Na mnogih krajih so izbruhnili požari, zlasti v mestih, kjer so popokale plinske cevi.

PRIJATELJU ŠE NISEM POVEDAL,
da se naj takoj naroči na »Slovenskega gospodarja«!

ječe 27 letnega posestnikovega sina iz Belega potoka pri Frankolovem, ker je v pijanosti 12. novembra smrtno zabodel z nožem svojega 18 letnega brata Alojza.

12 mest s 15.000 do 40.000 prebivalci je uničenih in cenijo število človeških žrtev na 40.000.

V mnogih od potresa obiskanih krajih je že nastala lakota, katero strehe oropano prebivalstvo tem hujše občuti pri vetrovnem mrazu.

Vlada je organizirala poseben odbor, ki je prevzel pomožno akcijo, kateri se je pridružilo tudi vojaštvo.

Predsednik turške republike Izmet Ineni se je podal v potresno ozemlje, da osebno nadzoruje reševalna dela.

Poleg silnega potresa v Turčiji in manjšega v francoskem in španskem Maroku v severni Afriki, so občutili iste potresne sunke tudi v severni in srednji Ameriki. Potres v Ameriki pa ni zahteval žrtev in ni povzročil večje škode.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Gospod rogaški dekan in nadžupnik na zadnji poti. Pogreb blagopokojnega g. dekana in nadžupnika Jožefa Žekarja se je vršil v Rogatcu 27. decembra ob desetih dopoldne. Priljubljenemu dušnemu pastirju je posodilo zadnjo pot poleg ljudskih množic 23 duhovnih sobratov iz štirih škofij. Pogrebne svečanosti je vodil kot naddekan g. dr. Ivan Zagar, stolni kanonik iz Maribora. V govoru v cerkvi je izrekel sožalje domačim vernikom in dekanijiški duhovščini v imenu g. škofa. Poslovilne besede ob odprtem grobu je govoril g. Anton Štefancioza, šolski upravitelj v Gabrju, ki je poudarjal ljubezen rajnega g. dekana do šole. Ganljiva sta bila poslovilna govora dveh učencev rogaške in gabraške šole. Ko so od-

peli šolarji žalostinki, se je začelo številno zadnje spremstvo razhajati, želeč dobremu gospodu dekanu večni mir in vsmrtno plačilo!

Ugleden obrtnik in posestnik umrl. V Turnišču v Prekmurju je umrl na štefanovo Ivan Koren, ugleden obrtnik in posestnik, v starosti 41 let. Pred nekaj leti se je že deloma na Golniku pod skrbno nego zdravnikov pozdravil. Ko pa je začel zidati lasten dom, je prenaporno ter skrbno polno delo izčrpalo njegove moči do skrajnosti ter ga ponovno navezalo na bolniško posteljo, s katere se ni več dvignil, dokler ni v torek v ljubljanski bolnišnici zaprl oči k večnemu počitku. Zapustil je dva nepreskrbljena otroka ter bolno ženo, katerim izrekamo svoje sožalje! — Ivanu,

Spomenik miru

V teh nemirnih časih se zdi res čudno, če človek čita v listih, da so nekje v Evropi slavili »spomenik miru«. In vendar se je to zgodilo. Pred 25 leti, 6. avgusta 1914, so v mestecu Eddi na norveško-švedski meji odkrili velik granitni spomenik, ki prikazuje bratstvo norveškega in švedskega naroda. Ob 25 letnici so spomenik obiskali predstavniki obeh narodov in držav in eden izmed slavnostnih govornikov je izjavil, da smatrajo skandinavске države nauk, ki proglašajo vojno za naraven pojav, za veliko zablodo in zmoto. Vsi spori se

može na tej ali oni ladji in bi naglo odveslali proti drugemu bregu — v svobodo. Spočetka so se taki poskusi češče ponavljali, a bili so brezuspešni. Takoj so zaregljale mitraljeze in sejale smrt, a ladje teh nesrečnikov so same odplule proti Črnemu morju s trupli svojih gospodarjev na dnu.

Nobena ladja ni smela zaostati za drugimi, da bi se morda ne skrila med gostimi vejami, ki so se gale daleč nad vodo in tam ostala do noči, ko bi lastniki mogli naložljene ribe skrivaj iztovoriti in jih spraviti na svoje domove. Nobena košara, polna rib, ni bila niti za ribiče same, niti za vaško državno skladišče, temveč za delavce v Jaski, kjer so topilnice in livarne jekla. Tam nenehoma izdelujejo lokomotive, topove, stroje, kmetijsko orodje, kakor je določeno v petletnem načrtu. Ta načrt, kakor trdijo voditelji Zveze sovjetskih republik, bo pripomogel do tega, da bo v rdeči Rusiji vsega v izobilju in da bo zavladovala družabna sreča, ki jo s tako trdovratnostjo iščejo boljševiški apostoli.

Ladje so medtem dospele do pristanišča in so zavile proti obrežju. Vrstile so se tesno druga za drugo. Možje so molče veslali in ubito strmeli pred se. Bili so ko kolesa velikega stroja, ki se istočasno

zavrtijo, ko en gib spravi stroj v pogon. Delali so brez lastne volje kot roboti.

A vendar se ti ribiči kakor tudi kmetje v Balti in ostali prebivalci obširne ravnine, ki se imenuje Ukrajina, niso odrekli misli, da se bodo nekega dne iztrgali iz tega suženjstva. Že dve desetletji ječijo pod boljševiškim jarmom. Garažo ko živine. Njihovi žledolci so dan za dnem prazni, ker dobijo za težavno delo, ki ga vršijo na reki, samo za prgišče v vodi kuhane moke in suhega sočivja, kar pojedjo že zjutraj pred odhodom.

Skoraj vsak izmed njih ima v vasi ženo in deco, ki ravno tako stradajo in so na pol nagi ko oni. A to zato, ker hrano, obleko, obuvalo in drugo dobivajo iz sovjetskega skladišča, ki je ali prazno, ali pa noče dati za bone, ki jih oni dobivajo od načelnika v zameno za svoj ribolov.

Ljudski komisar v Odesi, v velikem pristaniškem mestu ob Črnem morju, je pooblastil predsednika vaškega sovjeta v Balti, da do spomladi sme dati ribičem za plačilo bone in maiben del njihovega lova. Ker pa je medtem kuga uničila skoraj vso govejo živino in mesa ni bilo mogoče dobiti, je prišla druga naredba, da se morajo vse dnjestrske ribe od-

Seznam darov

za žrebanje

„Slovenskega gospodarja“

Skupna vrednost nagrad
nad 30.000!

Seznam darov še ni zaključen, toda danes že vam lahko sporočamo, da imamo pripravljenih že veliko število nagrad! Žrebanje se vrši dne 12. februarja 1940.

Prva, vrhovna, nagrada je 5000 din, druga nagrada je moško kolo.

2 nagradi 500 din v gotovini.

10 nagrad: blago za moške obleke.

10 nagrad: blago za ženske obleke.

50 nagrad: razno blago za perilo in obleke.

10 nagrad: razne gospodarske in gospodinjske potrebščine.

20 nagrad: malivnih peres.

100 nagrad: Koledar Slov. gospodarja.

100 nagrad: prosta izbira katere koli vezane knjige Cirilove knjižnice.

200 nagrad: prosta naročnina katerega koli našega lista: »Nedelja«, »Kmečka žena«, »Kraljestvo božje« za leto 1940.

Za žrebanje bo imel pravico vsak dosežanji in novi naročnik Slov. gospodarja, ki bo do 31. januarja 1940 plačal celoletno naročnino 32 din.

Vsakemu naročniku, ki plača celoletno, pa dajemo še brezplačno zavarovanje njegove hiše za slučaj požarne nesreče.

dolgoletnemu naročniku »Slov. gospodarja«, pa naj bo lahka slovenska zemlja, katero je tako iskreno ljubil!

30 letni naročnik »Slov. gospodarja« umrl. V Zg. Zetjavcih pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je umrl posestnik Ivan Vohel, ki je bil 30 let zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«. Rajni je bil veren katoličan in posebno vnet častilec Srca Jezusovega. Zapušča ženo, omoženo hčerko in sinke. Naj počiva v miru!

Okrog po svetu

Papež Pij XII. vrnil italijanski kraljevski dvojici obisk. Naš list je poročal, da je bil italijanski kraljevski par 21. decembra od papeža sprejet ob priliki uradnega obiska v slovesno avdienco. Sv. oče je vrnil vladarski dvojici obisk 28. decembra, kar se je zgodilo prvič po letu 1870. Ko je stopil vrhovni poglavar Cerkve po tolikih letih prvič na italijanska tla, je bil pozdravljen od stotisočere množice in sprejet z najvišjimi častmi. Rim je bil ob tej priliki ves v papeževih ter državnih zastavah. Na poti iz Vatikana do kraljevega gradu Kvirinala je tvorilo častno stražo italijansko vojaštvo. Slovesni sprejem s papežem je zapustil Vatikan ob 10. uri dopoldne, nakar so na glas zvona iz cerkve sv. Petra zazvonili vsi zvonovi po celem Rimu. V kraljevem dvorcu je pričakal med sviranjem godb papeža kralj in cesar V. Emanuel s princi, z zunanjim ministrom grofom Cianom in z drugimi najvišjimi dostojanstveniki. — Srečanje obeh vladarjev je bilo pristočno ter polno spoštovanja. Papež je pred paulinsko kapelo blagoslovil z blagoslovljeno vodo prisotne, vstopil v kapelo, počastil Najsvetejše in krenil s spremstvom v bogato okrašeno prestolno dvorano. Tam se je vršil polurni razgovor s kraljevskim parom. Papež je sedel na prestolu, italijanski kralj in cesar ter kraljica pa sta se vsedla desno in levo od njega. Po pogovoru so bile kraljevskemu paru predstavljene osebnosti iz papeževskega spremstva, nakar se je poglavar sv. Cerkve poslovil od Kvirinala ter krenil nazaj v Vatikan med navdušenim vzklikanjem ljudskih množic. Kratko označenemu papeževemu obisku pripisujejo po vsem kulturnem svetu največji pomen.

Stalni svet Balkanske zveze se bo sestel v Beogradu dne 7. januarja. Posvetovanja bodo trajala tri do štiri dni. Pri tej priliki bo govor o skupni obrambi za primer, da bi kateri koli balkanski državi grozila nevarnost neizzvanega napada.

V sedmih tednih se je zgodilo v Nemčiji devet velikih železniških nesreč. V Nemčiji so doživeli v teku sedmih tednov 9 velikih železniških nesreč, ki so zahtevale

čez 300 mrtvih in 400 ranjenih. Številne nesreče so posledica slabega železniškega materiala, ker je Nemčija zadnja leta posvečala vso skrb samo oborožitvi in avtomobilskemu prometu, ali pa je iskati vzrok v nezadovoljnejših s sedanji razmerami v Nemčiji, ki si hočejo dati duška nezadovoljnosti s povzročanjem velikih nesreč. Nesreče na nemških železnicah so se dogajale na spodaj navedenih dneh in priznavajo Nemci sami naslednje žrtve: 4. novembra, Stuttgart: mrtvih 7, ranjenih 11; 12. novembra, Oppeln: mrtvih 43, ranjenih 60; 19. novembra, Spandau: mrtvih 9, ranjenih 20; 26. novembra, Frankfurt: mrtvih 11, ranjenih 17; 1. decembra, Dortmund: mrtvih 14, ranjenih 17; 10. decembra, Wöklabrück: mrtvih 19, ranjenih 7; 13. decembra, Hagen: mrtvih 17, ranjenih 41; 21. decembra, Genthin: mrtvih 150, ranjenih 200; 22. decembra Marksdorf: mrtvih 30, ranjenih 40.

Moč in oborožitev Belgije. Ker je Belgija še vedno v stalni nevarnosti, da bo doživela z Nizozemsko vred napad, je doslej mobilizirala dva razreda rezervistov in šteje belgijska armada, ki je vsa razmeščena po trdnjavah in na obrambnih postojankah, skupno 650.000 mož. V primeru potrebe je koj mogoče mobilizirati še tretji razred rezervistov, ki so vsi še posebno usposobljeni. Tudi belgijsko orožje je tako izpopolnjeno, da spada po svoji kakovosti med najboljše na svetu.

Odklonjena pomoč. Kakor poroča angleški list »Universe«, se je papež Pij XII. potrudil, da bi prebivalstvo Poljske, ki je prišlo pod oblast Nemčije, dobilo pomoč v živilih in zdravilih. Amerika je to pomoč obljubila in italijanske ladje bi bile živile in druga pomožna sredstva prepeljale v Evropo. Razdelitev živil in zdravil bi naj izvedel švicarski ali italijanski »Rdeči križ« pod nadzorstvom naročne socialistične oblasti. Toda oblast je to pomoč odklonila.

Usoda duhovnikov na Poljskem. Znani pariški katoliški list »La Croix« (»Križ«) poroča, da je nemško narodno socialistično oblastvo v nekdanjem poljskem mestu Lublinu dalo zapreti škofa monsignora

premiti v Jasko. Delavci, ki že itak nimajo dovolj kruha, ker je bila prejšnja žetev zelo slaba, ne smejo trpeti še v mesu pomanjkanja. Ker ni drugega mesa, morajo dobiti ribe v izobilju. Glavno je, da oni imajo dovolj hrane, da bo tako mogoče izvesti petletni načrt.

A ti ribiči, ščetinastih brad, golih nog, pravi sužnji komunističnega sveta — kar so splošno tudi vsi drugi delavci — ti ribiči, ki zakrivajo svoja izmzgana telesa z raztrganimi ruskimi bluzami, mislijo na stare čase, ko so bili srečni v krogu žen in otrok in niso vedeli, kaj je glad, ker so se smeli po mili volji najesti mehkega ribjega mesa in belega kruha.

V starih, srečnih časih je pri vsaki hiši v kotu velike sobe stala sveta podoba in pred njo je visela mala svetilka. Zdaj je drugače. Svetilka je ugasnila, sveta podoba izginila. Sveta podoba, ki bi jo boljševiski priganjači našli v hiši, bi bila zadosten vzrok, da bi Gregor Šubin, predsednik vaškega sovjeta nosil poglavarja družine v odeske zapore z obtožbo, da je v svoji hiši skrival znak praznovanja. Zato oni, ki verujejo v Boga, skrivajo svojo vero v globino srca, a njihove ustnice so med molitvijo nepremične.

Ukrajinske ribiče in kmete poživlja upanje, da bodo nekega dne izgnani njihovi boljševiski tlačitelji in tedaj se bo v njihovo domovino vrnila svoboda vere, dela in življenja. Moč njihovih nasprotnikov je sicer velika, toda kaj to pomeni pred Bogom, ki je vsemogočen! ...

Možje v motornem čolnu imajo na svojih kapah rdečo zvezdo. Glasno govorijo, se smejejo, kadijo, pojejo. Boljševik, ki drži krmilo, je sam Gregor Šubin, bivši pristaniški delavec iz Odese, že od začetka revolucije član komunistične stranke. Bil je močitelj potisnjenih ramen, zabuhlega, rdečega obraza, hladnega, divjega pogleda. Na vesti je imel celo vrsto umorov. Pristaše bivših belih je na hitro roko spravil na drugi svet. Brez sodnega postopanja jih je postreljal s samokresom kar na ulici ali na njihovih domovih.

Že od začetka boljševiskega prevrata je Šubin strahoval Balto. S svojo krvoločnostjo je v prebivalcih vzbudil tak strah, da kdor ga od daleč vidi, se skrije v najtemnejši kot svoje kočice. Pred njim vsi beže: možje, žene in deca. On ve za to in je ponosen na strah, ki ga povzroča.

(Dalje sledi)

dajo rešiti mirno in v sporazumu na podlagi naravnega razvoja, ne pa nasilno z mečem. Orožje je pozvano, da rešuje vprašanje vojne, a ne miru, je dejal minister Sandler.

Krožnik za lažirano deco

Da bi majhne etreke vzpodbujali k jedi, je neka vzgojiteljica izumila krožnik iz stekla, ki ima na dnu okvir. V ta okvir se lahko porinejo različne slike, tako da je otrok radoveden, kaj bo videl, ko bo krožnik izpraznil. Izumiteljica meni, da sta otroška radovednost in veselje do slik večja nego odpor proti jedi.

Fulmana in njegovega pomožnega škofa Gorana. Ista usoda je tudi zadela prelata Pobožneg, člana stolnega kapitlja in profesorje katoliškega bogoslovja. Prostori, ki so v njih stanovali oba škofa, kanoniki in profesorji, so bili izropani in odnešeno je bilo vse, kar koli je imelo količjak vredno-

sti. V južno-vzhodnem delu katoliške škofije so zaprli 11 katoliških duhovnikov, kojih imena pariški katoliški list podrobno navaja. Škof v Katovicah monsignor Adamski je interniran. Poročilo pariškega lista se nanaša samo na eno pokrajino nekdanje poljske države.

Nekaj o elektrifikaciji severnega dela Prlekije

Na Silvestrov večer je bila zaključena prva etapa elektrifikacije severnega dela Prlekije in severne meje vzdolž reke Mure. Vodstvo gornjeradgonskih občinskih podjetij je priključilo falski tok na svoje električno omrežje. Dosedaj so bili vsi kraji od Ljutomera do Slatine Radencev neelektrificirani, dočim sta trg Gor. Radgona in zdravilišče Slatina Radenci dobivala električni tok preko meje iz sosednjega mesta Radkersburga.

Da je končno tako ugodno rešeno to važno narodno-gospodarsko vprašanje naših obmejnih krajev, gre v prvi vrsti za sluga vodstvu GOP, katera so elektrifikacijo omogočila s tem, da so izvedla popolno elektrifikacijo velike, danes ene najmoderneje urejene opekarne v Borecih.

Za pogon obrata boreške opekarne je nameščenih 9 večjih in manjših elektromotorjev, katera poraba znaša v glavni seziji povprečno po 1300 Kw toka dnevno. Ta aktivna postavka je dala povod, da se je vodstvo Fale odločilo elektrificirati tudi ostale manjše, takorekoč pasivne postojanke našega okraja.

Tako se je že v prejšnjem letu ustanovila električna zadruga v Križevcih pri Ljutomeru, katera je svoj načrt o elektrifikaciji njenega območja tudi povsem izvedla. Šnue se električna zadruga Stara Nova vas, Bučecovci, Hrastje, Mota in Kapela. dočim električna zadruga v Slatini Radencih posluje že več let.

Pri tem si dovoljujemo opozoriti posamezne interesente teh krajev, da iz praktičnega ekonomskega vidika nikakor ni priporočljivo ustanovljati za vsako vas separatno električno zadrugo, temveč da se vse zainteresirane vasi ene občine združijo v skupno električno zadrugo ter tako v veliki meri zmanjšajo režijo posameznih zadrug, kar bo prav gotovo tudi pozneje

ugodno vplivalo na prodajne cene električnega toka.

Zelo živahno dela tudi pripravljalni odbor električne zadruga pri Sv. Juriju ob Ščavnici ter je sedaj upanje, da se bo v kratkem času tudi ta kraj priključil na električno omrežje Fale.

Da so dela pri elektrifikaciji naših krajev ob meji tako hitro napredovala, smo dolžni izraziti tudi zahvalo vodstvu elektrarne v Fali, katera je tako pri sklepanju pogodb s posameznimi zadrugami in občinami kakor tudi pri gradnji električnega daljnovoda in transformatorskih postaj nudila svojo uvidevnost in naklonjenost.

Vodstvo GOP v Gor. Radgoni pripravlja sedaj načrt postopne elektrifikacije okoliških vasi v območju svoje občine. V ta namen in za elektrifikacijo Apačke kotline do Cmureka je zgradilo že sedaj velik in moderen električni transformator, katerega stroški z notranjo opremo znašajo mnogo preko četrt milijona dinarjev.

Zanimanje za elektrifikacijo okoliških vasi je sedaj radi pomanjkanja petroleja še večje, zato se blagodat elektrike čuti bolj ko kdaj koli prej. Prepričani smo, da bodo merodajni krogi tudi v bodoče upoštevali, da je potrebno našim obmejnim krajem nuditi vsaj to, kar drugim krajem, ki ne ležijo ob meji ter tako jačiti narodno in gospodarsko moč naše severne meje.

Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izborne urejuje funkcijo črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15495, 25. V. 35.

Kratke ledenske novice

Finski kmečki in delavski narod brani napram boljševikom najbolj vzvišeno ljudsko dostojanstvo in mu je ljuba smrt ko suženjstvo.

Sovjeti so mobilizirali v Galiciji vse osebe od 17. do 45. leta, ker se je v zadnjem času zelo množil pobeg moških iz Poljske v Romunijo.

Število skandinavskih in norveških prostovoljcev smučarjev za pomoč Finski je že prekoračilo 20.000.

Bivši predsednik Poljske Moscicki je dobil na podlagi zdravniškega pregleda dovoljenje, da se preseli v spremstvu svoje soproge ter hčerke z Romunije v Švico.

Ker ruski letalci niti na božični dan niso dali finskih mestom miru z zračnimi napadi, so sestrelili Fini ta dan 40 sovjetskih letal.

Po Moskvi in drugih večjih mestih sovjetske Rusije krožijo vesti, da je padlo doslej na Finskem 25 do 30 tisoč Rusov, 30 do 40 tisoč pa je bilo ranjenih ali pa so jim zmrznili udje.

Italijanski kralj in cesar je odlikoval papeževnega tajnika monsignora Magliona z redom svete Anunciate prve stopnje.

Hitlerjev namestnik Hess je poudaril v svojem božičnem govoru, da je voditelj Hitler tisti človek, ki ga je posilala previdnost, »da popravi krivice«.

Angleški kralj Jurij VI. je rekel v svojem božičnem nagovoru po radiu, čeprav je ljubezen do miru tako globoko zraščena v srcih vseh narodov, je postala posebnost naše dobe v tem, da nastanejo močne države, katerih politika sloni na napadanju in na teptanju vsega, kar je drago človeštvu.

Poljska vlada, ki ima svoj sedež v Angersu na Francoskem, tolaži v svojem božičnem pozivu Poljake z besedami: »Čeprav je bil poljski narod trenutno premagan, je v trpljenju in žrtvah pokazal, da je velik narod, da bi bil vreden zmage, da je vreden zmagovitega miru, da je vreden, da živi v bodočnosti svoboden v svoji svobodni državi.«

Ko so slavili na angleški 2473 tonski ladji »Stanholm« mornarji na vožnji sveti večer, je bila ladja brez predhodnega opomina torpedirana od nemške podmornice in je bilo 14 moč posadke ubitih, 10 ranjenih, 11 pa se jih je rešilo.

Od 30 držav, ki so podpisale 13. decembra resolucijo o obsodbi sovjetskega napada na Finsko, se jih je odločilo 12 tudi za dejansko pomoč finski državi.

Ni vse za vsakega

Nekoč je prišel k nekemu zdravniku — tako je pravil neki slavni zdravnik — vprav orjaški kovač, ki pa je imel bolečine v želodcu. Zdravnik mu je prepovedal jesti težko prebavljive jedi. Kovač se je nekaj dni držal tega navodila. A ko mu le ni bilo nič bolje, je začel spet jesti po stari navadi, in sicer: svinjsko meso s kromki in kislim zeljem ter nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag. Že čez nekaj dni je prišel zdravnik v kovačnico in je zagledal kovača, kako je zdrav in vesel nabijal po nakovalu. »Vidite, moje zdravilje-

August šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

Ta povest je že lani izhajala v »Slovenskem gospodarju« in se letos nadaljuje. Da bodo mogli tudi novi naročniki razumeti nadaljevanje, posnemamo njen dosedanj potek.

Kdo je je spisal? Hrvaški pisatelj Avgust šenoa. Živel je tisti čas, kakor pri nas Josip Jurčič — oba sta umrla leta 1881. — in so njegove povesti pri Hrvatih prav tako priljubljene kakor pri nas Jurčičeve.

Kdaj se godi? Pred kakimi osemdesetimi leti. Mestna gospoda, ki jim pravijo hrvaški kmetje »kaputaš«, so izkoristčala kmete in lovila njihove glasove. Predvsem so to bili advokati, ki jim pravijo hrvaški kmetje »šiškal«.

Kje se godi? V vasi Jelenje ob Savi blizu Zagreba.

Kateri so glavne osebe? — Berač Luka. To je kaj čuden človek. Berač je, pa ima denarja, da ga noben gruntnar nima več. Skoraj ga ni v Jelenju, ki mu ne bi bil dolžen. Mestni gospodje politiki vedo, da je tako, zato so ga zdaj za volitve pridobili, da jim pomore do večine. Luka pa ima tudi svoj načrt: zavreči hoče beraške cape, kupiti si hoče grunt, postati posestnik in se oženiti. Oko pa mu je obviselo prav na najlepšem in najboljšem dekletu v vasi, na Mari, hčerki Martina Lončarića. — Martin Lončarić, trden kmet, prava kmečka korenina. — Mara, njegova edinka, vzorno kmečko dekle, osetu vdovca največje veselje. Mati ji je umrla že pri rojstvu. — Mato Pavlekić, Martinov sosed. —

28 Andro, Matov sin, ki se je vrnil od vojakov, kjer je spravil do stražmeštra, najvišjega podoficirskega čina. Andro in Mara sta si v besedi in bi se naj vzela. — Janko, zapiti vaški župan. — Mitica, občinski pisar, izgubljen človek, ki je vedno na prodaj. Zdaj se je predal beraču Luku, češ da mu bo pomagal do Mare. — Galović, mestni bogataš, in Bračič, zakoniti advokat, pokvarjena mestna politika.

Kaj se je doslej zgodilo? Beračevim spletkam se je posrečilo, da sta se sosed Martin in Mato sprla in spravdala zaradi neke slive. Okoristil se je pri tem advokat. Trnasti Mato seveda o kakti sinovi ženitvi s sosedovo Maro niti slišati noče. Andro je šel zdoma. Nad Martina pa prihaja nesreča za nesrečo. Zlobna roka se je spravila nad njegovo živino, advokat ga je zaradi sosedove tožbe odrl, v hudi stiski je za denar — vse to si navaja berač na svoj mlin: tudi Martina, ki mu doslej edini še ni bil nič dolžen, hoče spraviti v svojo malho, potem bi mu moral dati hčer. — Tako je v Jelenju. Danes je nedelja. Jelenjani pijejo na račun politikov, ki so prišli med nje agitirati za opozicijo. Martina ni zraven, ker Martin je dal besedo stari gospodki in hoče ostati mož-beseda. Mato pa je prišel, toda ko je advokat začel govoriti, ga je prišla taka jeza, da se ni mogel premagovati: nabrusil jih je oderuhu v obraz, nahujskan in upijanjen možje pa so ga vrgli iz kroga.

(Nadaljevanje)

»Da, da, da! Mi preveč plačujemo,« so se drli zaneseni kmetje.

»Nova gospoda bo drugačen red uvedla, pravica mora biti, ne smejo gospodje paragrafov le zase

Ali si že obnovil narocnino?

Švicarska vlada je nakazala finskemu Rdečemu križu denarno pomoč 100.000 švicarskih frankov.

V aktivni vojaški službi so po sporočilu finskega maršala Mannerheima padle doslej na daljnem severu tri finske žene.

Doslej je padlo v vojni na zapadu 254 Angležev in 1413 Francozov.

Trojčki za srebrno poroko. Nek delavski zakonski par v Budimpešti je dobil na dan srebrne poroke trojčke, in sicer tri zdrave deklice.

1200 km dolg vodovod bodo zgradili Italijani v afriški Cirenajki za naselitev 100.000 Italijanov.

102 leti staro Pražanko Marijo Humpolakovo so pokopali te dni. Starka ni bila v življenju niti enkrat bolna.

V Franciji pričakujejo, da se bo dvignil za prihodnje leto državni proračun na bajno vsoto 300 milijard.

Trije sovjetski generali in štirje višji častniki so bili po poročilu francoskega radia ustreljeni na povelje ruske tajne policije radi neuspeha sovjetskih čet na Finskem.

Dopisi

Sv. Peter pri Mariboru. Na štefanovo je sklicala krajevna organizacija JRZ občni zbor in javen shod. Dvorana pri župnišču je bila nabito polna samih odličnih mož in fantov. Zanimanje za shod je bilo z ozirom na sedanji položaj zelo veliko. Zborovanju je predsedoval predsednik krajevnice organizacije g. župan Kirar. Podal je poročilo o delovanju organizacije, ki kaže, da se naši možje pri Sv. Petru res oklepajo z veseljem naše strankine organizacije in zanjo tudi žrtvujejo. Poročal je tudi o občinski politiki in gospodarstvu. Posebej je še omenil dejstvo, da se vršijo priprave za zgradbo ceste od Sandeja do mostu pri Dupleku in za razširitev ceste od meljskega plaza do Kovačiča. Povedal je tudi vzroke, zakaj Sv. Peter še ni elektrificiran. Občina je vse storila, da pridemo čimprej do elektrike. Žalibog, da marsikje ne najdemo umevanja za naše potrebe. Nato je bil izvoljen nov ožji in širši odbor krajevnice organizacije. Predsednik je g. župan Kirar, a podpredsednik spoštovani posestnik g. Elšnik. V odbor so stopili tudi mnogi novi kmetjski in delavski možje in fantje. — Nato je naš

bivši poslanec g. Franjo Žebot podal zelo zanimivo poročilo o notranjem in zunanjem položaju.

Sv. Jurij ob Pesnici. (Božičnica.) Kakor vsako leto, smo tudi letos imeli 23. decembra božičnico na naši obmejni šoli. Zastopnik Združenja trgovcev za mesto Maribor g. Skaza je imel lep nagovor na starše in otroke. Otroci so zapeli dve lepi božični pesmi, učenka je deklamirala mično deklamacijo. Na koncu se je zahvalila učenka za darila, nakar je sledilo obdarovanje otrok. Kako so zasijale otroku oči, ko je prejel darilo, a še bolj se je razveselil, ko je zavoj odprl! Bilo je perilo, obleka, močni čevlji in še slaščice! Obdarovanih je bilo 135 revnih viničarskih otrok. Da je bila obdaritev mogoča v takem obsegu, je pripomogla nekaj banska uprava, nekaj so dali domačini, a največ in najbolj se je izkazalo Združenje trgovcev za mesto Maribor. V imenu obdarovanih se šolsko upraviteljstvo vsem darovalcem najlepše zahvaljuje!

Apače. Letos so bile prirejene božičnice — kakor po navadi — na vseh tukajšnjih šolah. Obdarovanih je pa bilo mnogo več otrok kot druga

Veliko vlogo igra na bojišču radio. Slika nam kaže, kako si na bojišču znajo pomagati

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je odšel na francosko bojišče na obisk

To ni »vojna pošta«, to je le angleški vojni kuhar, ki nosi vse kuhinjske potrebščine s seboj

Nemški ujetniki na Francoskem si preganjajo čas s sajenjem dreves

pisati, ampak tudi za siromake, ne smejo samo mestne miši jesti vaše slanine. Jaz vas lepo prosim, da ne volite mene, ker imam drugega dela, ampak če bi bil jaz vaš zastopnik, zarobantil bi jaz po hudičjevo in Sava ne bi več poplavljal vaše zemlje.

»Živio! Živio! Mi hočemo vas. Vi ste naš mož. Vi morate biti naš zastopnik. Mi hočemo!«

Po teh vzklikih je skočil Mikica na mizo in zavpil:

»Staro železo je rjavo! Dol z njim! Bog živi našega novega zastopnika, spoštovanega gospoda Galoviča!«

»Bog ga živi!« so vpili kmetje. Zgrabili so debeluha na ramena ter se drli: »Živio naš novi zastopnik! Živio!«

Godba je zaigrala, vino je teklo, debeli gospod Galovič pa se je klanjal na vse strani in opletal z rokami, da bi ga pijana tovarišija ne vrgla. Skozi šum in hrup je zagrmel Galovič:

»Hvala, bratje, hvala! Jaz, Boga mi, nisem hotel, ampak če me po vsej sili hočete za kandidata, rečem: Ljudski glas je božji glas. Boril se bom za vaše pravice, moje srce bije samo za to ubogo ljudstvo.«

»Živio! Živio!«

Nazadnje so kmetje spustili tolstega govornika s svojih ramen, Galovič pa je sedel, obrisal si je znoj s čela in na dušek izpil tri čaše ter zavpil:

»Zdaj bomo guljaža! Mamka, dajte! Oh! oh! Posvetili bomo mestni gospodi! Samo veselo, fantje!«

Kmet Grga pa se je priril do debelega kandidata, dotaknil se je njegovega ramena in se mu zarežal:

»Oh! Oh! Vi ste naš mož! Vi znate fino govoriti. Prosim vas, ali imate cigaro?«

»Imam, dragi, imam. Na, prižgi si jo!«

»Oh, oh! Dajte, da vas poljubim! Vi ste naš mož.«

Medtem ko je razigrani Grga Galoviča cmakal, ga na desno in levo poljubljajal ter mu režec se gladil tolsto lice, medtem ko se je Galovič mrmraje branil tega sladkanja, se je Bradiču posrečilo, da je zlezal na stol.

»Poslušajmo! Tiho!« je zatrobil Mikica.

»Poslušajmo!« so se zadržli vsi za njim, samo Mato si je grizel brke in se je s pestmi upiral v mizo. Tedaj je začel Bradič:

nje je pomagalo,« je rekel zdravnik. Kovač se je nasmehnil, rekoč: »Moje, moje, gospod doktor: svinjsko meso s cmoki in kislim zeljem in nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag. Šele to me je pozdravilo.« Zdravnik je zmajal z glavo in prišedši domov, si je vestno zapisal v beležnico: »Svinjsko meso s cmoki in kislim zeljem, nato nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag — to pozdravi želodčno bolezen.« — Kmalu nato je prišel k njemu krojač in je bridko tožil o bolečinah v želodcu. »Za to bolezen imam pa preizkušeno zdravilo: svinjsko meso

leta. Za obdarovanje so razna slovenska društva poslala zelo mnogo darov, tako Slovenska straža iz Maribora, Prijatelji Slovenskih gor iz Ljubljane, Ciril-Methodova družba, nadalje še banočina in občina. Na deški šoli so bili vsi šolarji več ali manj obdarovani. Starši so iz srca hvaležni vsem, ki so pripomogli k obilnemu obdarovanju. — V Apačah je učiteljstvo spet polnoštevilno. Prišel je nov učitelj g. Franc Lobnik, doma iz Razvanja pri Mariboru. — V Stogovce je bil iz šole na Crešnjevcu pri Slov. Bistrici premeščen učitelj g. Rudolf Cotič, doma iz slovenskega dela Italije.

Apače. Da v nekaterih Slovencih tukajšnje občine ni mnogo ali pa celo nič slovenske narodne zavesti, je znano po vsem Apačkem polju. Včasih se pa zgodi kaj tako posebnega, da bo gotovo zanimalo bravce »Slov. gospodarja«. V Plitvici sta umrla Slovenec in Slovenka, mož in žena. Pred nedavnim smo pa na njunem grobu opazili nagrobni spomenik z nemškim napisom. Slovenci, ne bodite tako smešni s smešno velikim ocenjevanjem nemškega jezika!

Murska Sobota. Dolgoletna želja tukajšnjega prebivalstva, da bi bila naša metropola z železniško progo zvezana z Madžarsko (Kermedyn), se ni uresničila, kajti pred kratkim smo dobili obvestilo, da je prometno ministrstvo prošnjo zavrnilo. Sicer bi ta zveza bila za ves tukajšnji promet in trg velike važnosti, vendar pa zaenkrat ne smemo biti razočarani, če nam v tako

»NEDELJA« NAJ BO V LETU 1940 V VAŠI HIŠI!

»Nedelja« je lep verski tednik, ima 16 strani, s slikami in povestmi, stane pa letno samo 24 din in celoletni naročniki »Nedelje« so zavarovani za prime smrtne nesreče za 1000 din.

resnih mednarodnih zapletljajih železniške zveze ne dovolijo. Bo pa drugič dovoljeno, ko bodo lepši časi.

Genterovci. V dneh 12. in 13. januarja, 9. in 10. februarja ter 8. in 9. marca se bo vršilo pri nas žigošanje (cementiranje) sodov. — V nedeljo, 7. januarja, se bo poročila hčerka našega gostilničarja gdčna Hersenja z orožniškim podnarednikom g. Peričem, ki je dolgo let služboval v Turinšču. Obilo sreče!

Makole. Na štefanovo po večernicah se je naša Prosveta postavila z zelo lepo božično igro »Slovenski božič«, ki predstavlja žive jaslice. Vsa igra se poje ter je kar mala opera. In naši pevci so peli zelo dobro in lepo, zakaj tudi ne, saj jih je poslušala nabito polna dvorana, tako da bi še miš komaj dobila prostor v njej. — Spodnji del župnije, posebno Stopljani, se zelo pritožujejo nad brvjo preko Ložnice, katero so razbili ob priliki regulacije. Vodna zadruga se je tedaj obvezala, da bo brv spet postavila v normalno stanje,

pa do danes tega še ni storila, pa čeprav morajo Dolinci že šest mesecev hoditi po zaslini brvi, ki nima nobene opore. Ob praznikih je bila zibajoča brv vsa v ledu in so se morali starejši ljudje naravnost plaziti preko nje, kajti sicer bi bili zdrknili v vodo. Prosimo, da bi občina to stvar čimprej uredila, kajti lahko se pripeti nesreča. Starejši ljudje že niti v cerkev ne gredo več, ker se boje nevarnega prehoda po zaslini brvi. — Nekateri fantje pijejo kot krave in v pijanem stanju ne vedo, kaj počenjajo. Alkohol je pa menda omrežil pamet tudi že nekaterim dekletom, ki kar javno preklinjajo in govore stvari, ki se neznemu spolu nič kaj ne podajo. Na tem ima največji delež seveda — šmarnica. Ali ni to žalostno!

Rogatec Zdravstveni tečaj za dojenčke pri Sv. Roku v šoli, na Donački gori in pri Sv. Florjanu, ki ga je organiziral Zdravstveni zavod, predavala in vodila skioptična predvajanja gdčna Jazbinškova, sestra Zdravstvenega zavoda v Rogatcu, je zelo ugodno potekel; matere so se ga udeležile polnoštevilno. Vsa dobra volja gdčne Jazbinškove ter šolskih upraviteljev, ki so vsestransko vabili matere na tečaj, bi menda glede odziva ne zalegla mnogo, ko bi predavateljica ne delila najrevnejšim materam vse mogoče potrebščine za dojenčke, perilo in obleke za otroke. So pač vane naše matere, da jih gdčna Jazbinškova stalno obiskuje na domovih, jim daje nasvete ter jih napoti v Zdravstveni dom. Hitro so zvedele naše mamice, ki bodo stalno obiskovale tečaj, da

Božični prazniki v Nemčiji so bili v znamenju — jeklenih čelad

General M. Avila Camancho misli, da bo novi mehiški predsednik

Novi švicarski predsednik Pilet-Golaz

Zame je konec vojne — si misli od Fincev ujeti Rus

s cmoki in kislim zeljem ter nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag,« reče zdravnik. Krojač je sicer zmajal z glavo, vendar si je v krčmi kar naročil to kosilo. Drugi dan je bil — mrlič. Zdaj pa je bil zdravnik ves obupan. A ker je bil, kakor reče, no, vesten, si je v beležnico pripisal: »Pomaga samo kovačem, krojači pa po tem zdravilu umrjejo.«

Škorpijoni v postelji Obupen boj bje mesto Mardin v Turčiji, ki slovi po velikanskem številu škorpijonov. Mesto leži v nizkem, vlažnem ozemlju, tako da se te neprijetne živali tam do-

»Torej, dragi možje, kakor je moj predgovornik lepo povedal, mi moramo biti složni za naše stare pravice.«

»Da, da!« se je oglasil Mato zbadljivo, »rabota, palice —!«

»Mir! Mir!« se je zadril Mikica.

»Mi nočemo več ciganskega gospodstva, kakor je bilo doslej,« je nadaljeval zakotni advokat, večni kandidat za senatorja.

»Niti fiškalske ciganije!« je zabrundal Mato.

»Mir! Tiho! Jezik za zobe!«

»Pravi, pošteni ljudje morajo priti na vlado, ne, kakor so zdaj, ki vas samo odirajo!«

»Potem vi ne morete!« je zavpil Mato.

»Mir, Mato! Jih boš dobil!«

»Mi vam bomo pravični, ne bomo se dali podkupovati, vaše otroke bomo opraščali in plačevali boste samo pol toliko davka.«

»Živio! Živio!« se je drla množica.

»Hvala, hvala, dragi možje! Če bi bil jaz senator, jaz bi vse financarje nagnal, vi pa bi lahko prosto kuhali žganje in ga mirno popili.«

»Če bi ga vam pol dali,« se je nasmejal Mato ki je gledal advokata kakor stekel maček.

»Molči, bedak!« se je zadril Bradič s stola.

»Mir! Ven z njim!«

Mato je zadrhtel, oči so se mu zabliskale, lice mu je zažarelo. Vstal je in udaril z obema pestema po mizi:

»Ne, ne ne! Ne grem ven! In stokrat ne grem! Ta, ta« — je jecal ter kazal s prstom na Bradiča — »laže se! Ta da vam bo pravico krojil! Strela ga udarila! Zakoplajte se rajši v črno zemljo! Glejte me samo, kakor da me hočete pojesti! Ne boji se Mato, ne! Ali hočete čuti za svojo dobroto? Kje je moja sliva, vi fini spectabilis? Ha? Požrli ste jo s korenino vred. Vražja je to pravica.«

»Mir, Mato! Znorel si!« ga je sunil Mikica.

»Ne dam, ne dam mira, pa če me tu na mestu pobijete,« je udaril kmet po mizi. »Vse naj čuje, kar se ga tiče! Ali vam je Gregurinčič dal petdeset golinarjev, da mu sina rešite soldaščine? Požrli ste jih, mladi Gregurinčič pa še danes nosi tornistro. Recite, da ni res! Ali vam je Tomo dal deset golinarjev za kolke? Vtaknili ste jih v žep. Ko pa vas je prišel vprašat, kako je s pravdo, ste ga vrgli ven; ko pa je šel na sodnijo, mu je rekel sodnik, da

NAJBOLJŠA IGRA ZA PREDPUST:

»Dva para se ženita« — 14 din. — Za fantijemo je plačati pet izvodov igre. — Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila.

bodo obdarjene od društva prijateljev Slovenskih goric iz Ljubljane z milom in robci, umivalniki in vsemi mogočimi dobrotami od plenice do gotovih obk. Nad 150 revnih mater, dojenčkov in sirot je bilo obdarovanih, saj so predstavljala darila večstodinarško vrednost. Za ta velikodušni dar se obdarovane matere ganjeno zahvaljujejo g. podbanovi kot podpredsednici društva in vsem članicam društva prijateljev Slovenskih goric.

Šmartno ob Paldi. (Božičnica.) Dne 21. decembra se je v tukajšnji šoli zbralo 70 revnih šolarjev okrog božičnega drevesca, da sprejmejo božična darila, ki so bila zelo obilna. K temu so pripomogli različni dobrotniki, med katerimi moramo omeniti posebno sledeče: kr. banska uprava je darovala 30 m blaga in 200 din, krajevni šolski odbor je prispeval 300 din, g. Josip Irman, domačin iz Amerike, 300 din, po 100 din so darovali: Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmartnem, g. kaplan Jože Vošnjak, g. šolski upravitelj v p. Franc Zacherl, H. in O. Hudales. Prošnji revnih otrok so se odzvali tudi še mnogi drugi dobrotniki, ki so prispevali vsak po svojih močeh. Trud, ki so ga žrtvovali gg. učiteljice za igrico »Martin Napuhek«, je dal 700 din dobička. — Po nagovoru g. šolskega upravitelja Rozmana Avgusta se je izvršila obdaritev navzočih otrok. Pet otrok je dobilo čevlje, pet dečkov in osemnajst deklic je prejelo blago za celo obleko, šest dečkov blago za hlače, 36 otrok pa po tri metre flanele za perilo. Hvaležni obdarovanci so pred razsvetljenim božičnim drevescem zapeli nekaj božičnih pesmic, nakar so se veseli in zadovoljni razšli na svoje domove.

Celje. Dne 27. decembra je bila v Domu seja širšega odbora okrajne JRZ za celjski okraj. Seje so se udeležili nad sto funkcionarjev. Po pozdravnih besedah g. senatorja Mihelčiča je podal obširno poročilo o sedanjem političnem položaju g. senator dr. Fr. Kulovec. Banovinski tajnik g. M. Kranjc pa je obravnaval pomen organizacije. Na zborovanju se je razpravljalo tudi o hmeljarskem zakonu, kojega osnutek je poslan v Beograd, ter o potrebi izpremembe lovskega zakona. Posebno živahna je bila debata o našem slovenskem katoliškem tisku, o njegovi organizaciji in o širjenju med narod.

Prihova. Ljudje padajo kakor snopje na ledenih cestah. Na štefanovo je pri šoli na Prihovi na ledu padel Jezernik Jurij iz Sp. Grušovja o tako nesrečno, da mu je počila lobanja. Nezavestnega so peljali domov. Sedaj je že izven nevarnosti. — Na ledu je padel tudi g. župnik Kojančič ter Leskovar Anton ml., ki pa se k sreči nista preveč poškodovala. — Z lestve je padla gospodinja Pšeničnik Marija, p. d. Lenartinja iz Dobrove tako močno, da se čez noč ni zavedla. Drugi dan pa je že spet hodila.

Svetina nad Celjem. Smo zlasti sedaj v neprijazni, mrzli zimi tako skriti v teh visokih bregovih in planinah, a v nedeljo, 17. decembra, smo imeli v novi naši šoli prav pristočno božičnico. Vria učiteljica gospodična Štefka Bulovčeva se je zelo potrudila s šolarji, ki so kot angelčki, pevci in vojaki nastopali tako čedno, ljubko in korajžno, da smo imeli vsi, mladi in odrasli, res prav srčno božično veselje. Šolski odbor pa je tudi vse storil, da je skoro vse šolarje bogato obdaril z dobrotami dobrih src, ki jih, hvala Bogu, še tudi v današnjih sicer mrzlih časovnih razmerah, ne manjka. Vseh gledalcev in poslušalcev čedne prireditve pa je bila ena misel: Dobri Jezusček, ki prinašaš iz leta v leto ob svojem rojstnem dnevu nedolžnim otročičem toliko tihega veselja, daj tudi našim javnim svetovnim razmeram ljubezen, mir in s tem veselje!

Sv. Rupert nad Laškim. Silovito pritiska letošnja zima v naših bregovih in klancih; na tepežni dan je toplomer pokazal celo 18 stopinj Celzija pod ničlo. A nič ne maramo za zunanji mraz, pač pa povsod naši vrli fantje in dobrá dekleta nabirajo naročnike za naše krščanske liste. Na prižnici smo slišali »V vsako krščansko hišo spada tudi krščanski list!« To hočemo tudi doseči ter zlasti »Slovenskemu gospodarju«, ki ima že sedaj v naši fari nad sto naročnikov, pripomoči k še večjemu razmahu. Bog daj veselo, milosti polno leto 1940 vsem dobrim, blagim ljudem!

Težarje. Naša občina je razdelila za Novo leto revnim družinam denarne zneske za nabavo potrebnih živil. Občinski odbor je sklenil, da se bo podeljevala ob tem času podpora najbednejšim.

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črevih, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Ob priliki svoje poroke je daroval za reveže naše občine celjski tovarnar Westen 15.000 din.

Rimske toplice. Podjetje Henrika Falter poseduje v Gračnici poleg Rimske toplice tovarno podjetnikov in parno žago, v Jurkloštru pa tovarno pohištva in tudi parno žago. Vrh tega poseduje veleposestvo velik kompleks gozdov. Podjetje zaposluje precej delavcev. S 1. novembrom je podjetje zvišalo vsem delavcem plačo za 10%. Ker je podjetje precej svojih izdelkov izvažalo v razne prekomorske, zlasti angleške kolonije in je sedaj radi zunanjih dogodkov izvoz precej omejen, je zato tembolj hvalevredno, da je podjetje iz lastnega nagiba zvišalo delavcem plače. Da bi bilo povsod tako!

Trbovlje. V tukajšnjih obratih TPD je sedaj nekaj dni počivalo delo radi stavke rudarjev. Delavstvo je zahtevalo izboljšanje razmer, ki so se radi nastajajoče dragine znatno poslabšale. Družba ni hotela ugoditi zahtevi delavstva po zopetni uvedbi draginskih doklad, ki so bile svoj čas odzete. Po večkratnih brezuspešnih pogajanjih je družba obljubila izboljšati prejemke rudarjev, ki so se nato spet vrnil na delo.

Rajhenburg. Naša trška občina se je že dolga leta borila, od leta 1908, da bi trg dobil prepotreben vodovod. Sedaj se je ta dolgoletna želja naših tržanov po zaslugi naših občinskih moč in bivšega poslanca g. Tratnika, uresničila. Po posredovanju omenjenih moč je gradbeni minister g. dr. Krek nakazal podporo 250.000 din, občina bo pa tudi dala svoj prispevek in tako se bo vodovod takoj spomladi že začel graditi, če že ne v teku te zime. Pa še z nečim drugim se bomo lahko postavili. Tukajšnji rudnik TPD bo tudi na spomlad začel graditi pri nas veliko elektrarno, ki bo imela 24.000 KW. Tudi to bo kraju v ponos in korist. Toda to še ni vse! Prosvetno društvo gre z duhom časa naprej ter dela s polno paro. Postavilo si je v dvorani Slomškovskega doma zvočni kino, ki bo prvi v trgu in okolici ter je bila otvoritev že na Silvestrovo. Vsako nedeljo bo kazal lepe filme. — Leto je zatonilo, obnoviti je treba naročnino. Zlasti opozarjamo vse naročnike »Slov. gospodarja«, da mu ostanejo zvesti in mu pridobite še novih! — Gospodine in dekleta pozor! Ob nedeljah in praznikih se bosta prodajala v kolportaži naša lepa lista »Nedelja« in »Kmečka žena«, in to pred cerkvijo po obeh opravilih. Vsa pojasnila glede katoliškega časopisa kakor tudi vse navedene liste dobite vsak čas pri našem farnem zastopniku Zemljak Viktorju v Rajhenburgu. Vsi v boj za naše katoliško časopisje!

še peresa niste pomohili za njega, in poiskati si je moral poštenega fiškala. Recite, če ni res!»

»Ti si pijan! Vidite, da je pijan!« je škripal Bradič ves blede in stiskal pesti.

»Jaz pijan? Jaz? Ali sem vse to, kar sem povedal, iz tega vrča pobral? Seveda! Če vam človek resnico zagode, vas zaboli glava. Poznava se midva dobro. Sva se že videla, prav tu sva se videla. Ali imate to v svoji pameti napisano? Ali veste, ko smo zadnjič volili? Prišli ste k nam agitirat za gospode, ki zdaj na vladi sedijo. Rekli ste nam, da so gospodje, za katere danes agitirate, lopovi — zdaj pa so vam angeli! Seveda! Mislili ste, da vas bodo stara gospoda napravili za senatorja, pa vas niso. Zdaj pa mislite, da vas bodo nova. Ali vas bodo! Pod nosom se boste obrisali. Denar! Denar! To je tisto, kajne? Zato vam gre voda na usta! To je vaša dobrota, to je vaša ljubezen za nas. A vi mu verjamete? Tepci ste, tepci!«

»Ven z njim!« je zagrmel Galovič in stegnil pesti, »laže, laže se! Pijan je! Pije naše vino pa nas hoče izdati!«

»Ven z njim!« so se zadržli kmetje vsi v en glas.

»Ne! Ne! Ne!« se je uprl Pavlekovič ves divji in rdeč ko rak. Toda ko blisk ga je zgrabilo deset pesti za roke, za noge, za glavo. Kakor peresce so ga odnesli k vratom, pred vrata. Zvijal se je v zraku. otepal, stokal — zaman! Pest, palice so padale neusmiljeno na nesrečno žrtev, razjarjeni advokat pa je za njim vpil:

»Čakaj, bedak kmečki! Prinesel ti bom še drugačen račun.«

»Počakajte!« se je nasmejal Galovič. »Krstimo tega nekrščanskega osla! Tamle je škaf deževnice. Naučite ga pameti! V škaf z njim!«

Nekoliko kmetov je udarilo v krohot, večina pa je umolknila, obstala, bilo jih je sram takega dejanja. Tedaj je skočil izza grma pri poti mladenič — Andro. Plamenečih oči je stopil pred kmete in dvignil veliko gorjačo.

»Stojte!« je zaškripal. »Tako mi Boga, prvega, ki se premakne, pobijem kakor psa. Vrzite starega na tla! Na srečo sem prišel pravi čas. Vi da ste možje in kristjani? Zverine ste. In vi tam na pragu gospoda, fina gospoda! Sram vas bodi!«

»O ti tepec!« se je razjezil Galovič. »Kdo si ti?«

(Dalje sledi)

bro počutijo. Vdirajo v hiše, gnezdiijo v kuhinjah in opravi, celo v postelje lezejo, kar ima zelo hude in bolesterne posledice. Strah pred škorpionji je že tako velik, da se je osnoval odbor, ki mu je poverjen neizprosni boj proti tem živatim. Nabrali so z javno zbirko veliko denarja, s katerim bodo »prosto-voljnime« uničevalcem škorpionov plačevali po dva in pol piastra za vsakega ubitega škorpiona. Doslej so uspehi precej majhni, ker prinašajo ljudje odboru na dan povprečno samo sto škorpionov, tako da se nadloga še nič ni izboljšala.

Slovenec se vrnil iz Finske

Pred Novim letom se je mudil v Mariboru g. Luka Orešnik, rojen v Prevaljah in pristojen v Topolšico, kateri se je vrnil pred kratkim iz Finske prestolnice Helsinkih, kjer je bival 12 let. Orešnik je danes star 48 let. V Helsinkih se je oženil z Rusinjo, ki je pa finska državljanka in mu je rodila 3 otroke od 3—8 let.

Orešnik je bil v svetovni vojni ruski ujetnik in ga je zanesla usoda celo na Kitajsko. Znana so mu vsa večja kitajska obmorska mesta in pozna tudi kitajskega maršala Cankajšeka. Iz daljnega vzhoda mu je končno le uspela vrnitev v Jugoslavijo. V Sloveniji je iskal zastoj zaposlitve kot izučeni mehanik. Odpeljal se je v Beograd. Na priporočilno pismo g. Antona Korošca mu je bila obljubljena služba pri beografski cestni železnici. Vodstvo tramvaja pa je predolgo mazalo g. Orešnika s potrpežljivostjo, naj še in še počaka par tednov, da bo že prišel na vrsto. Ko se je naveličal praznih obetov, jo je mahnil za kruhom proti južni Srbiji, od koder so ga poslali odgoskim potom v pristojno občino v Topolšico. Rojstni kraj mu je izstavil za tujino potrebne listine. Orešnik je vzel pot pod noge ter prišel v Maribor. Iz Maribora je kresal peš v Gradec, na Dunaj, v Moravsko Ostravo in v Nemčijo. Med Nemci si je prislužil za prevoz po morju v Helsinkih.

Med Finci se je hotel oprijeti z vso vne- mo ter vztrajnostjo popravljanja avtomobilov, kar je nekaj časa šlo, dokler Finci niso zvedeli, da je tujec. Finci so namreč tolikanj zavedni ter složni, da gledajo strogo na to, da so predvsem zaposleni domačini in še le potem, če preostane kakva služba ali izvrševanje obrti, pride na vrsto priseljenec.

S popravljanjem avtomobilskih vozil je moral Orešnik kaj kmalu nehati, ker sploh nobenega ni bilo več k njemu, ampak so ga bojkotirali kot inozemca. Ni mu preostajalo drugega, da je nakupil v Helsinkih nekaj blaga in hajdi na deželo, kjer ga niso izpraševali, od kod se je za- tekkel na Finsko in zakaj se preživlja s krošnjarenjem. Trgovanje od hiše do hiše mu je s časom toliko neslo, da si je ustanovil lastno družino ter si kupil avto, da je hitreje potoval in trgoval.

Orešnik se je z leti povsem udomačil med Finci in bi bil tudi ostal med njimi, da ga ni pregnala rusko-finska vojna.

G. Orešnik pravi, da je bila Finska v prijateljskih odnošajih posebno do Nemčije in Anglije. Finci so kot en mož obrnili Nemcem hrbet, kakor hitro je prodrla v javnost vest, da so postali Nemci zavez- niki sovjetske Rusije.

Še preden so padli boljševiki Poljakom v hrbet, so vedeli na Finskem, da je na- počil čas, ko bo začel Stalin stegovati svoje prste po baltičkih državah in seve tudi po najbližji — Finski. Že tedaj so sklenili voditelji Fincev z narodom, da se bodo branili do zadnjega moža napram sovjetskemu oboroženemu nasilju. Pri tem sklepu vztraja neomajno finsko prebivalstvo še danes in mu je ljubša smrt nego zopetna sužnost pod komunističnim svodom ter klavivom.

Kakor hitro se je finska vlada prepričala, da Stalin in Molotov nalašč zavlaču- jeta pogajanja za mirno ureditev raz-

merja med Finsko in Rusijo, je vedela, da bodo sovjeti napadli Finsko.

Predvsem so finske oblasti izpraznile obmorska mesta, da bi obvarovale na ta način otroke in civiliste pred ruskimi bom- bami. Otroke so nastanili kakih 15 km iz Helsinkih na deželi. Od tam so šoloobvezno de- co vozili v avtomobilih v mestne šole.

Najbolj značilno za pričetek sovražnosti je to, da so sovjetski oblastniki brez vojne napovedi zapovedali bombne napade na kolone finskih otrok, ki so bili na poti v mestne šole. Ruski letalci so se spustili z letali čisto nizko nad ulice v Helsinkih v času, ko so tekali po njih otroci in so jih neusmiljeno kosili s strojnimi. V Hel- sinkih je bilo sestreljenih že nekaj sovjet- skih letal, katere so vodili moški piloti, bombe pa so metale in s strojnimi so streljale na nedolžne otroke 18—20 let stare ženske.

G. Orešnik ni doživel bojev Fincev z ru- sko pehoto, ker je zapustil Helsinkih z dru- žino, z našim jugoslovanskim konzulom ter njegovim sinom in se je odpeljal krog 7. decembra z avtomobilom iz Finske do švedske meje in od tam je pribežal na Švedsko in se je pripeljal v Stockholm.

V švedski prestolnici je ostal naš kon- zul, g. Orešnik pa se je ukrcal tamkaj na ladjo, katera ga je prepeljala v Nemčijo. Iz Nemčije se je pripeljal s svojim avto- mobilom po prevoženih 7000 km v Jugo- slavijo. Iz Maribora je namenjen v Beo- grad, da si poišče kako zaposlitev, ker je pribežal v domovino samo z avtomo- bilom in kar je pač lahko naložil na vo- zilo. Kakih 150.000 finskih mark je pustil naloženih v finski banki in pa z blagom založena trgovina je ostala v Helsinkih in Orešnik bo pač moral počakati, v čigar prilog bo odločila vojna.

Helsinki opisuje g. Orešnik kot krasno mesto, ki se je po svetovni vojni z vso naglico razvijalo. Izpod sovjetskega jar- ma osvobojeni Finci so podrli v Helsinkih cele četrti starih hiš in pozidali nove pa- lače, katere so opremili s centralno kur- javo ter kopalnici.

Zaslužek na Finskem je precej dober, a življenje je drago. Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo stane 2000—2500 fin- skih mark, kar odgovarja našim 3000 do 4000 din. Precej visoke so tudi cene živ- ljenskih potrebščin ter obleke.

Finci so zelo izobražen narod, a njihova narava ter obnašanje sta za naše pojme nerazumljiva.

Finski narod je trd kot kamen in mu je usmiljenje precej tuje.

Že mlademu dečku dajo v roko bodalo, kateremu pravijo na Finskem »puko«, in to nevarno orožje spremlja Finca skozi vse življenje ter rešuje z njim razne pore.

Tolovajski napadi, izvedeni z ameriško lirnostjo, niso po finskih večjih mestih nič kaj redkega ter nenavadnega.

Kratko povedano, je značilno za naš mali slovenski narod, ki je raztepen po celem ljubem svetu. Za Slovenca Orešnika v Helsinkih na Finskem ne bi bil nikdo znal in bi bil zatoni v tujini, da ga ni vr- nila domači državi vojna, katere ni priča- koval nikdo tako naglo, ko še davno niso zaceljene rane svetovnega klanja.

PROTIKOMUNISTIČNE BROSURE:

»Kaj je boljševizem?«

»Komunizem in družina«

»Vas v boljševiški Rusiji«

»Boljševizem in delavstvo«

Vsaka brošura s slikami stane 2 din. —

Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mari- bora.

Državna trošarina na vino

Uredba

Vlada je radi izpraznjenja višine trošarinske stopnje na vino in žganje in radi poenostavljenja kontrole pebiranja te davščine po vsej državi predpisala Uredbo o izpremembah in dopolnitvah Zakona o državni trošarini, ki stopa v veljavo 1. januarja 1940. S to Uredbo prestanejo vse ba- novinske trošarine na vino in žganje v kakršni koli obliki in uvaža se edino državna trošarina, in sicer: na vino 1 din od litra, na fina vina 3 din od litra, na sampanjec 10 din od litra in na žga- nje 10 din od 1 hektolitrske stopnje alkohola (to je 10 din od litra čistega alkohola v žganju ali približno 2 din od litra žganja od 10 gradov).

Kdo plača trošarino?

Ta trošarina se plača pri puščanju v promet in potrošnje ter jo plača kupec, odnosno prejemnik vina, ki mora prijaviti vsak prejem vina in žganja najbližjemu oddelku finančne kontrole, ki takoj nato ugotovi količino ter jakost in izda o tem uradno potrdilo. Na podlagi tega potrdila mora kupec plačati trošarino pri davčni upravi ali pre- ko pošte. Priznanico o plačilu mora predložiti od- delku finančne kontrole, kateri mu izda potrdilo o plačani trošarini.

Prijava vina in žganja

Proizvajalci vina in žganja, ki ne trgujejo z alkoholnimi pijačami (kmetje-vinegradniki), la- hko proizvajajo za domačo potrebo vino in žganje v neomejenih količinah brez prijave in brez pla- čila državne trošarine. Dolžni pa so pisмено ali ustmeno prijaviti količino pridelanega vina in žganja. Svoj pridelek morajo javiti do 20. novem- bra vsakega leta, in sicer organom fin. kontrole.

Spremnice

Vsi proizvajalci vina morajo, kadar nosijo vino ali žganje na trg za prodajo, preskrbeti si od ek- sčine spremljevalce, na katerih mora biti navedena količina vina in žganja z označbo, da je dotično vino ali žganje lasten pridelek in da državna tre- šarina ni plačana.

Proizvajalci, ki vino prodajajo

Proizvajalci vina ter žganja, ki se bavijo s tr- govino ali točijo alkoholne pijače na drobno ali debelo, morajo svoj pridelek vina prijaviti do 24. novembra vsakega leta in takoj plačati držav- no trošarino.

Popis zalog

Ker je stopila uredba s pravilnikom v veljavo 1. januarja 1940, se popišejo s stanjem od 1. ja- nuarja vse zaloge vina in žganja pri vseh pro- izvajalcih, ne oziroma se na to, ali se bavijo s trgovino ali ne, kakor tudi pri vseh vinskih trgo- vcih in točilih na drobno. Pro proizvajalce vina in žganja, ki se ne bavijo s trgovino, se na njih- ove zaloge vina ter žganja ne bo pobirala dr- žavna trošarina.

Izšla je prva številka fantovskega glasila »Kre- sa« za leto 1940. Z novim letom je ta naš edini fantovski list iz mesečnika postal štirinajstnev- nik. Izhajal bo vsak drugi četrtek, torej izide kar 26 števk na leto. Kljub temu pa mu je ostala naročnina ista: 20 din, če pa jih prihaja vsaj po- na isti naslov, pa le 18 din. Mogoče je list naro- čiti tudi polletno za 10 din (pod skupnim ovitkom 9 din), ker bo vsako polletje celota zase. Prva številka prinaša poslanico obeh slovenskih svetov- našim fantom, deset člankov najrazličnejše vsebi- ne ter polno pestrega drobiža, ki fantje zanima. Na koncu je začetek Čampove povesti izza dni majniške deklaracije »Ivan Novak«, ki obeta biti zelo zanimiva. Druga številka »Kresa« bo izšla že 11. januarja. Fantje, segajte po tem edinem slovenskem fantovskem listu! Naroča se: Uprá- va »Kresa«, Ljubljana 3.

Kmečka trgovina

Oprostitev plačevanja zemljiškega davka za malega kmeta

Že v zadnji številki našega lista smo poročali, da bodo mali kmetje oproščeni zemljiškega davka. 23. decembra 1939 je pa bila v »Službenih Novinah« razglašena uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih. Z uredbo se k členu 10. zakona o davkih doda nova točka, ki pravi, da se davka na dohodek od zemljišč oprašajo zemljišča onih kmetov, ki se jim odmerja izključno le zemljarina (torej niso zavezani kakemu drugemu neposrednemu davku kakor zgradarini, pridobnini ali rentnini po napovedi) ako vsota katastrskega čistega donosa celotnega zemljišča, samolastnega ali solastnega, na področju ene davčne uprave ne presega 1000 din. Začasne davčne oprostitve in olajšave, odobrene po zakonu o neposrednih davkih ali drugih zakonih, se ne upoštevajo pri določanju gornje skupne vsote. Vsi člani enega skupnega gospodinstva, ki imajo zemljišča, se smatrajo kot en davčni zavezanec.

Vse oprostitve iz člena 10. zakona veljajo tudi za vse doklade, ki se odmerjajo na zemljarino; le na zemljišča kmetov, katerih katastrski čisti donos znaša manj nego 1000 din in so oproščeni zemljarine, se smejo odmerjati občinske doklade, toda ne v večjem znesku, kakor je znašal predpis te doklade za leto 1939. Mali kmet, ki je odslej oproščen zemljarine, bo plačal torej navzlic temu občinsko doklado, ne pa banovinske doklade in ostalih doklad.

Z isto uredbo, s katero so dane olajšave za najmanjše kmete se poviša davek za večje posestnike in veleposestva. To povišanje se ravna po velikosti posestva, kar znači, da čim večje je posestvo, tem večji odstotek davka je treba plačati. Zviša se tudi pridobnina odvetnikom, zdravnikom itd. ter zgradarina. Zgradarine so pa za bodoče oproščene obrtniške zgradbe, pridobnina malih obrtnikov se pa določi pavšalno. Prav tako se oproščajo družbenega davka vse zadrage in njihove zveze, osnovane po zakonu o gospodarskih zadrugah od 24. septembra 1937, če po svojih pravilih ali dejansko poslujejo v skladu z določbami tega zakona, vendar se nabavljalne in prodajne zadrage oprašajo družbenega davka samo tedaj, če ne prodajajo alkoholnih pijač in luksurnih predmetov iz seznama, ki ga določi finančni minister v sporazumu z ministri, ki imajo po § 105 združnega zakona nadzorstvo nad poslovanjem zadrug in njihovih zvez. Prodaja alkoholnih pijač in luksurnih predmetov kakor tudi kršitev določb zakona o gospodarskih zadrugah glede načina poslovanja, ima posledico izgubo pravice na oprostitev od davka za dve leti.

Iz gornjih navedb je razvidna težnja zakonodajalca po tem, da pomaga najbednejšim s tem, da njih bremena zvali na premožnejše in gospodarsko bolje stoječe sloje. Državna blagajna ne bo s tem prav nič prikrajšana, kajti to, kar se je opustilo plačila malemu kmetu in obrtniku, bodo nadoknadili bogataši, industrijci in ljudje z visokimi mesečnimi dohodki.

Krivičnost

Še nikdar tako kot danes ljudje vidijo ter obsojajo velikansko socialno razliko med ljudmi. Gledati na eni strani razkošno potratnost, ko ima nekdo 9000 din mesečne plače, prosto stanovanje, razsvetljavo, kurjavo, več posestev, žena 4000 din mesečne pokojnine, a namesto otrok več psov — na drugi strani pa skrajno revščino... To se upira vsakemu zdravemu razumu. In največja revščina je med kmečkim in delovnim ljudstvom, predvsem med manjšimi posestniki-bajtarji ter med industrijskim delavstvom in delavstvom v nižjih poklicih z nepopolno izobrazbo, ker se pač meri danes delazmožnost po spricevalih in ne po dejanskih zmoglostih. Krivičnost se je tako globoko zarila v vsakdanje življenje, da jo bo zelo težko odpraviti. To pa zato, ker tisti, ki bi temu zlu lahko stopili na prste, tega ne vidijo ali nočejo videti, ker gre njim samim predobro; oni pa, ki to vidijo, pa nimajo moči, da bi se uprli temu, kar jih teži, ker so pač prerrevni in jih nihče ne posluša in ne upošteva njihovih prošelj, nasvetov in pritožb. Največje krivice se pa gode navadno pri kupcih, kajti tu pride najbolj do veljave premetenosti, zvižanosti, zgovornosti itd. Dočim je še ostala trgovina kolikor toliko urejena, vidimo, da baš v kmečki trgovini vlada največji nered. Tako vidimo, da mora bajtar ali revnejši posestnik baš radi tega, ker je bolj reven, prodati živali iste ali morda še boljše kakovosti, ceneje kot pa oni, ki je znan po svojem imetju. V mesnici se zgodi pogosto — posebno v bolj zakotnih — da dobi siromak, ki si za večje praznike kupi kakšno kilo mesa, najslabšo robo, ki se v mesnici nahaja, tako zvani boljši ljudje pa najlepše komade, pa čeprav mora siromak plačati tako rekoč mrhovino prav tako kot drugi najlepše blago. Najdejo se mesarji na deželi, ki za praznike kupljeno lepo živino kar čez noč odpošljejo kam v mesto, doma pa zakoljejo in prodajajo staro kravše, ki bi jo lahko z metlo pobili. Lepi voli so kupljeni le zato, da jih ljudje vidijo in pridejo po meso v nadi, da bodo dobili prvovrstno blago, v resnici pa dobe meso od stare krave, ki je bila kupljena po 2 din kilogram žive teže, meso pa se prodaja po 10 din. Takih primerov je po deželi vse polno, ne samo pri živinski kupčiji, ampak skoraj pri vsaki trgovini s kmetijskimi proizvodi. Vso to krivičnost hoče pobijati kmečki list »Slovenski gospodar« v svoji rubriki »Kmečka trgovina«. Pri tem delu pa morajo pomagati vsi čitatelji našega lista! Stvar je namreč ta, da uredništvo ne more vedeti za potek kmečke kupčije v pokrajini, posebno ne v zakotnejših krajih. Radi tega je potrebno, da nam čitatelji našega lista vedno poročajo, kako se kaj razvija kmečka trgovina v posameznih predelih Slovenije in države. Dejstvo je, da nam ljudje poročajo o vsem mogočem, samo o tem ne, kakšne so cene, dasi je to nad vse važno, ker pred vsem drugim moramo živeti. Življenje je pa v glavnem odvisno od kmečke trgovine, zato je baš ta izmed vsega najvažnejša. Dragi čitatelji, zavedajte se že enkrat tega in usmerite svoja poročila bolj v to stran, kajti le tako bo naša rubrika o kmečki trgovini lahko služila svojemu namenu.

Vprašanje oskrbe z modro galico

vznemirja že sedaj mnoge vinogradnike. Obstoja namreč bojazen, da poleti, ko bo treba škropiti, galice ne bo, ali pa bo zelo draga. Nekateri vinogradniki kupujejo že sedaj galico, ki jo je še dobiti pri raznih trgovcih. Posamezniki se celo obračajo naravnost na tovarne same, katere pa sporočajo višjo ceno kot je bila doslej, opravičujoč se, da se je baker podražil. Ker je torej vprašanje oskrbe z galico še nerešeno, bi naj oblast na kak način — kakor je uredila že druge stvari — poskrbela še za to, da bo ob času škropljenja dovolj galice in po primerni ceni na razpolago kajti sicer nam bo bolezen uničila vse pridelke. Pri tem bi se naj upoštevali zadevni sklepi Kmetijske zbornice o zadrugi tovarni za modro galico. Najbolje bo, da stvar vzame v roke oblast z ustanovitvijo tovarne modre galice, ki bi se dajala kmetovalcem po primerni ceni, posebno ker je dogovor s sedanjo tovarno galice zelo neugoden, potekel mu je pa tudi rok. Možno, ki imajo pri tej stvari kaj besede, naj na to pereče vprašanje opozorijo merodajne oblasti, da bo o pravem času zagotovljena nabava modre galice po ceni, katero bodo zmogli tudi revni.

Položaj na trgu z lesom

Trgovina z lesom se je v primerjavi s prejšnjimi meseci izboljšala. Poslovanje na zunanem

trgu je bilo zelo živo, notranji trg je pa slab, ker je zaključena gradbena sezona. Tako v notranji kakor v zunanji trgovini pa povzroča mnogo težav pomanjkanje vagonov. Anglija in Francija vedno živahneje povprašujeta po lesu, v Italijo izvažamo vedno več, in to po primernih cenah. Urejene so tudi plačilne obveznosti z Madžarsko, kar je na izvoz lesa zelo ugodno vplivalo. Izvoz v Nemčijo je pa zastal radi preniknih cen. Nova tozadevna pogajanja z Nemčijo bodo najbrž v januarju. V splošnem lahko rečemo, da se je položaj na trgu z lesom v novembru in decembru zelo izboljšal, posebno kar se tiče izvoza. Potrebno je še, da se cene lesu za Nemčijo zvišajo, ker so tu prizadeti baš najbolj revni obmejni štajerski predeli. Zato se naj pri ponovnih pogajanjih z Nemčijo pritegnejo predvsem slovenski lesni izvedenci, katerim so razmere najbolj znane.

Gospodarsko poročilo iz Laškega

Cena prvovrstnim volom, katerih je pa sedaj zelo malo, se suče od 5.50 do 6.50 din kg žive teže. Cena plemenski živini pa je še vedno zelo nizka. Plemenski voli so se na Tomaževem sejmu plačevali po 4.50 do 5.50 din. Goveje meso je v Laškem po 10 din kg. Ker letos kmetom primanjkuje krme za zadostno opitjanje živine, nima torej kmet tiste koristi od nekoliko višjih cen, kakor si nekateri predstavljajo. Bolj se je podražilo to, kar kmet kupuje. Pocenila se je sol, vendar pa živinske rdeče soli sedaj primanjkuje, ker je trgovci sploh nimajo v zalogi.

Drobne gospodarske vesti

Švica ne kupuje več naših svinj. V švico smo prodajali v zadnjem času svinje, predvsem iz Slavonije in Banata, katere so bolj špehaste (mastne). Te pa ne ugajajo švicarjem, ki so vajeni bolj na mesnate svinje, radi česar so ustavili uvoz svinj. Mesnate svinje bodo švicarji kupovali v bodoče pri Dancih. Le zakaj niso računali naši izvozniki z okusom švicarjev, saj je tudi pri nas — posebno v Sloveniji — dovolj mesnatih svinj!

Nemci iščejo surovine pri Rusih. V Moskvi je nemška trgovinska delegacija, ki ima nalogo, da preskrbi za Nemčijo pri Rusih večje količine potrebnega blaga. Poznavalci razmer pa pravijo, da iz te moke ne bo kruha, ker sovjeti radi vojne s Finci in radi morebitnih drugih vojnih zapletov potrebujemo vse sami. Pa tudi sovjetska transportna sredstva ne prenesajo večjih pošiljk.

5.500.000 zabojev pomaranč in limon je v palestinskih pristaniščih. Vse te dobrate so bile namenjene v srednjo in severno Evropo, kar pa je radi vojne onemogočeno, tako da pomaranče in limone čakajo zaman kupce.

Živinske soli še vedno ni mogoče dobiti. Krma je letos zelo slaba in malo je je, zato je soljenje še bolj potrebno. Država je ceno soli znižala, le soli ni dobiti in zato nizka cena prav nič ne koristi. Naj oblast poskrbi, da bo vsak trgovec živinsko sol tudi imel!

Sejmske in tržne cene

Vol. Slovenjgradec prvovrstni 5 din, ostali 4 din, Gornjigrad 4.50—5 din kg žive teže.

Krave. Slovenjgradec 3—4 din, Gornjigrad 3.75—4.25 din kg žive teže.

Telice. Slovenjgradec 4—5 din, Gornjigrad 4.50 do 5 din kg žive teže.

Teleta. Slovenjgradec 5—6 din, Gornjigrad 5.50 do 6 din kg žive teže.

Pršutarji (proleki). Slovenjgradec 7—8 din, Gornjigrad 11 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Gornjigrad 12 din kg žive teže.

Kože in volna. Goveje 14—15 din, telečje 17 din, svinjske 10 din, oprana volna 20 din kg.

Krma. Sladko seno 85—100 din, pšenična slama 50—55 din stot.

Drva. Slovenjgradec bukova 100 din, Gornjigrad 70 din, Maribor 100—125 din m³.

Živalski proizvodi. Mleko 2—2.50 din liter, jajca 1.25 din komad, surovo maslo 20—30 din kg, med 16—20 din kg, svinjska mast (špeh) 18—20 din kg, slanina domačih prašičev 14 do 18 din, slanina hrvaških prašičev špeharjev 15 do 16 din kg.

Poljski pridelki. V Mariboru je pšenica po 2 din, rž 1.75 din, ajda 1.60 din, fižol 6—7 din, ječmen 1.80 din, koruza 1.75 din, oves 1.80 din, proso 2.50 din, krompir 1.50 din kg. Tudi po drugih tržiščih v Sloveniji ni velike razlike pri poljskih pridelkih od navedenih.

Sejmi

8. januarja svinjski: Središče; živinski in kramarski: Nova cerkev, Šmarje pri Jelšah — 9. januarja tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož — 10. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 11. januarja tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Planina (okraj Šmarje pri Jelšah) — 13. januarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

*

Odgovor na gospodarsko vprašanje

F. L. Sv. Anton v Slov. goricah. Najprimernejši čas za saditev trt je mesec april, lahko se pa sadi tudi že v marcu in še v prvi polovici maja. Kako se sadi, je lepo opisano v aprilski številki Kmečkega dela v letu 1938., pisali pa bo-

mo o tem morda tudi letos, ko bo za sajenje čas. Priporočamo Vam pa, da mesto cepljene izabele, šmarnice in drugih samorodnic, katere mislite saditi, sadite raje silvanec ali laški rizling, morda tudi moslovec, cepljen na rupestris št. 9, ali pa na Ripenji Portolis. Obrnite se tozadevno na kakega trsničarja, ki jih je v Sloveniji dovolj, saj najdete njih naslove med oglasi v »Slovenskem gospodarju«. Trsje od trsničarjev si pa naročite že sedaj. Svinjski gnoj ni ravno najboljši. Ne smete ga dati naravnost na korenine, ampak le v bližnjo okolico. Boljši je vlečan gnoj. Najbolje pa boste napravili, ako boste gnoj pomešali med zemljo in druge odpadke vse skupaj prekopali, kar lahko storite že sedaj spomladi še po enkrat ter šele gnoj, pomešan z zemljo (kompost), uporabite za gnojenje trsja.

niti Vam niso mogli biti znani. Ako pa niste bližnji sorodnik, bi Vam moral upnik dokazati, da ste vedeli za oškodovalni namen.

Spor radi plače za čas orožnih vaj. A. A. v S. Bili ste pri nekem gospodarju uslužbeni od maja 1938 do avgusta 1938, nato teden dni bolni; ko ste se čez teden dni hoteli vrniti v službo, Vam je gospodar dejal, da za par dni nima dela, da se naj oglasite pozneje, Vi ste to storili, parkrat vprašali, pa Vam dela ni dal in izjavil, da Vas bo obvestil, ko bo zopet imel za Vas delo. Faktično Vas je nato pozval in ste zopet pričeli z delom 29. septembra 1938, delali do 26. avgusta 1939, kar ste si poškodovali roko, se teden dni zdravili doma, 2. septembra pa bili pozvani na orožne vaje za 51 dni. Vprašate, ali Vam pritiče pravica do štiritedenske mezde. Gospodar namreč Vam te mezde noče izplačati. — Res določa obrtni zakon, da je pogoj omenjene Vaše pravice, da je službeno razmerje nepretrgoma trajalo leto dni. Smatramo, da je Vaše službeno razmerje pri omenjenem gospodarju trajalo od majnika 1938 nepretrgoma, kajti gospodar Vam službe ni odpovedal in upamo, da ste vedno podarjali Vaše stališče, da službenega razmerja ne smatrate za razdrtega, marveč le, da Vam je dal gospodar dopust, dokler bi ne imel zopet dovolj dela za Vas.

Kateri upnik mora znižati dolg, prvotni ali sedanjí? I. O. Leta 1922 ste si izposodili večjo vsoto od svaka; leta 1933 ste se z njim dogovorili, da boste ostanek dolga z obrestmi vred plačali njegovemu zet. Pritiče Vam zaščita po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov, pa Vam je ne svak ne njegov zet nočeta priznati. Vprašate, kateri izmed obeh Vam mora dolg znižati. — Ako je svak svojo terjatev zetu odstopil (cediral), tedaj je upnik zet; ako pa je bilo njegovo naročilo, naj plačujete zetu, mišljeno le kot določitev tako zvanega plačilnega mesta, je ostal upnik še vedno svak. Sicer se pa Vam ni treba brigati za znižbo, oziroma letati okoli upnika, kajti po navedeni uredbi je upnik dolžan izročiti Vam novo zadolžnico o znižanem dolgu. Dokler Vam novo zadolžnice ne izroči, in v primeru, da ni znižba pravilno izvedena, zadevno postopanje ni končano, Vam ni treba ničesar plačati. Prvi obrok zapade v plačilo prihodnjega 1. novembra po zamjenjavi dolžniških listin.

Naklonitev dedščine vnukom. B. V. Imate hčer, ki je vdova z dvema otrokoma ter dolguje iz neke pravde odvetniku stroške zastopstva. Ta hčer bo imela po Vaši smrti »neko dedščino«. Vi se bojite, da bi upnik-odvetnik to dedščino zasegel in bi radi tega napravili oporoko, v kateri bi kot dediča vpostavili omenjena otroka Vaše hčerke. — Ako smatrate pod »neko dedščino« oni dedni delež, ki pritiče Vaši hčerki napram Vaši zapuščini po zakonu, tedaj noben upnik ne more zarubiti pravice Vaše hčerke, zahtevati zakoniti dedni delež, pa tudi ne nujni dedni delež. V tem primeru lahko kot dediča vpostavite neposredno Vaša vnuka. Seve lahko svobodno poslednjevoljno razpolagate z vso svojo imovino, v kolikor ste njen neomejeni lastnik.

Razgovori z našimi naročniki

Spominska kolajna za borbe za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1918—1919. H. L. Vprašate, pod kakimi pogoji bi mogli dobiti omenjeno spominsko kolajno, ker niste v nikakem društvu organizirani. — Ni treba, da bi bili organizirani v kakem društvu, marveč zadošča, da sami napravite zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja. V prošnji morate navesti sledeče podatke: svoje in očetovo ime ter priimek, rojstni datum in rojstni kraj, sedanji poklic, pristojno domovinsko občino, številko registra vojnega okrožja, da li ste bili dobrovoljec ali mobiliziran obveznik, da li ste bili borec ali ne borec, tedanji vojaški čin, tedanjo vojaško ednico (polk, četo in podobno), v katerem odseku fronte ste se nahajali, v katerem času, pod čigavo komando, katerih operacij, akcij in bojov ste se udeležili ali kako ste se sicer udeleževali, ali ste bili za te borbe odlikovani in s katerim odlikovanjem (navesti številko in datum ukaza), ali ste bili ranjeni, ob kateri priliki, v kateri bolnišnici ste se zdravili, ali ste bili ujeti, kdaj, kje, v katerem taborišču. V dokaz navedenih podatkov priložite listine, v kolikor jih imate, ter navedite priče, in sicer z imenom, priimkom, njih sedanjim poklicem ter natančnim naslovom. Za resničnost navedenih podatkov morate tudi jamčiti s svojim lastnoročnim podpisom.

Izterjanje zaslužka. C. M. Imate zaslužni denar za dobiti, Vaš nasprotnik je v boljšem položaju in vprašate, kako bi svojo terjatev izterjali brez večjih stroškov. — Ako je Vaš dolžnik zaščiten kmet, odnosno se sklicuje na olajšave po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov, Vi pa smatrate, da je v boljšem gmotnem položaju nego Vi, predlagajte pri nespornem sodišču, naj se ugotovi, da je Vaš dolžnik res v boljšem gmotnem položaju nego Vi. Ko bo sodišče izdalo zadevni sklep, boste morali — ako dolžnik ne bo zlepega plačal — svojo terjatev iztožiti. Ako nečete plačati sodnih taks, si oskrbite tako zvano ubožno spričevalo, na podlagi katerega zaprosite za pravico revnih, to je oprostitev taks in drugih

sodnih pristojbin. Zoper dolžnika lahko predlagate izdajo plačilnega povelja, kar je najenostavnejše, kajti ako dolžnik ne vloži upora zoper plačilno povelje, sploh ne pride do razprave in temeljem pravomočnega plačilnega povelja lahko predlagate zoper tožnika uvedbo izvršbe. Tožbo ali pa izdajo plačilnega povelja lahko predlagate na kak uradni dan pri sodišču Vašega domovališča. Ako vložite tožbo, se morate zanesljivo udeležiti razpisane razprave, kajti ako izostanete, se lahko na predlog došlega dolžnika z zamudno sodbo Vaš zahtevek zavrne, čeprav bi bil sicer utemeljen. — Ako Vaš dolžnik ni zaščiten kmet, ni važna okolnost, ali je v boljšem položaju nego Vi in lahko takoj predlagate izdajo plačilnega povelja ali vložite tožbo zoper njega.

Nakup polovice posestva — plačilo dolgov. O. A. Predvsem Vas opozarjamo, da je treba pisma opremiti z znamko za 1.50 din in ne samo za 1 din. V ostalem Vašega pisma, čeprav je zelo obširno, nismo točno razumeli. Ako ste sklenili običajno kupoprodajno pogodbo glede polovice posestva, tedaj ste dolžni plačati le dogovorjeno kupnino. V to kupnino se lahko vračuna, odnosno odračunajo eventualni prodajalčevi dolгови, katere bi Vi prevzeli v svojo plačilno obvezo. Zlasti velja to, ako bi bilo kupljeno posestvo obremenjeno s hipotekami in bi prodajalec ne oskrbel bremen prostega odpisa prodane polovice, odnosno zbrisa hipotek. — Kaj drugega bi veljalo, ako je prodajalec prodal polovico posestva z namenom, oškodovati svoje upnike, namreč, da bi kasiral kupnino ter jo zapravljal ali skril, upniki pa bi mu ne mogli do živlega, ker ne bi imel več posestva. Ako bi Vi vedeli za tak oškodovalni namen, bi oškodovani upniki smeli od Vas tirati to, kar so radi prodaje izgubili, in bi morali Vi s kupljeno polovico posestva jamčiti za škodo upnikov, čeprav ste kupnino izplačali prodajalcu. Ako bi bili Vi bližnji sorodnik prodajalca, bi morali Vi dokazati, da Vam ob nakupu posestva dolгови prodajalčevi niso bili niti znani,

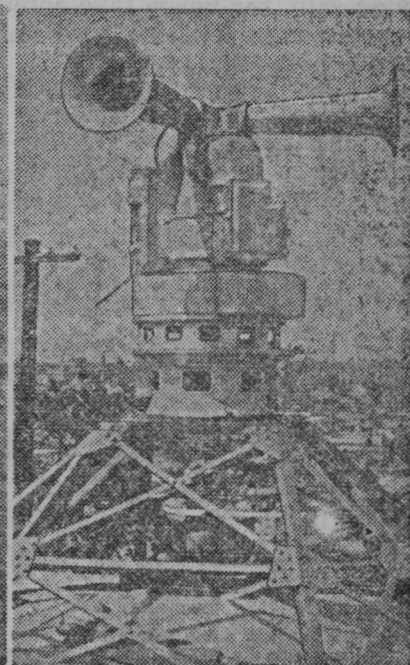
Generaloberst Brauchitsch, vrhovni poveljnik nemške armade, na fronti

Angleži so iznašli avtomobilsko gumijaste obroče, katerih ne prebije kropla iz puške

Nemški vojak se pripravlja in vežba za frontno službo. Ima novo nemško avtomatično puško

Velika sirena v japonskem glavnem mestu Tokio, s pomočjo katere javljajo točen čas

Sv. Peter v Ječi

(Legenda)

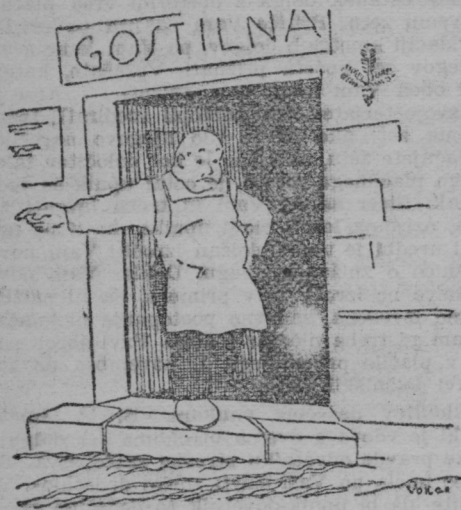
Med nizkimi griči se je vila bela cesta. Po njej sta korakala izmučena in prašna Kristus in sv. Peter. Vroče poletno sonce je pripekalo na izsušeno zemljo. V oveneli travi so hreščeč strgale kobilice in v jatah preskakovale ceste.

»O, Gospod, grozna suša!« je vzdihnil sv. Peter. »Čemu je to potrebno, ko naju čaka še dolga pot.«

Kristus je vedel, kam svetnik meri. Prepričan je bil, da je lačen in žejen, zato je odgovoril:

Potrebno je kmetom, ker jim žito zori. Potrpi do sončnega vzhoda! Ta čas dopeva v vas.«

Pot se je vlekla, kakor da bi tekla v neskončnost. Popotnika sta le s težavo premikala noge. V mraku sta se ustavila pri bogatem kmetu, ki je obenem bil gostilničar. Peter je potrkal s palico na vrata. Na pragu se je prikazal debel mo-

žakar, ki je prašna potnika premeril od pet do glave. Ker ju je smatral za potepuha, ki nimata denarja, se je zadril:

»Tu ne bo nič. Na občino pojdita! Tam postrežejo brezposelnim!«

Zaloputnil je vrata, da se je hiša stresla.

Sv. Petra je razjezilo možakarjevo vedenje; ne toliko, ker jima ni postregel, temveč zato, ker mu je tako spretno ušel, da ga niti skregati ni mogel. Osorno se je obrnil h Gospodu:

»Ves svet je pokvarjen. Takšni časi so, da je potrebna kazen ljudem, ki zametujejo tvoje zapovedi.«

Kristusovo obličje je ostalo mirno in sv. Peter se je prestrašil tega miru. Nekam skesano je zajecjal:

»Prenagil sem se, saj ne vem, kako so si ljudje v teh časih uredili življenje. No, pa pojdiva na občino.«

Obrnila sta se in odšla med plotovi vaških vrtov k županu. Tudi ta ju ni sprejel prijazno in je brž zahteval legitimacijo. Sv. Petra se je polasčala jeza in le Kristusov mirni nastop je ublažil gube, ki so se zaostriale na svetnikovem obličju.

»Legitimacij torej nimata. Kaj bi prav za prav rada?« je vprašal župan.

»Malo kruha in prenočišče,« je poprosil Kristus.

»Ha, ha!« se je zasmel župan. »Kruha, prenočišča! Vsak dan nas nadlegujete! Stražnik vaju bo peljal k Matjaževemu Matevžu, ki ima primeren kozolec, kamor vtika take ptiče. Vesta, pri nas je tako

urejeno, da se glede prenočevanja in prehrane potnikov vrstimo, kakor pri spovednici.«

Po teh besedah je potegnil župan iz žepa naočnike ter pogledal v debelo knjigo na mizi. Oči so mu begale po seznamu in

debeli kazalec je drsel od strani do strani, dokler ni obtičal pri imenu sosedu.

»Nisem se zmotil!« je zagodel. Sv. Peter, moj patron, bi se prej zmotil. Na Matjaževem Matevžu je vrsta. Ta vaju bo pogostil in prenočil... Hej, stražnik! Odvedi ju!»

(Dalje sledi)

»Gospod zdravnik, moja žena ne more spati. Ob dveh po polnoči je še vsako noč pokoncu. Kako bi se dalo temu odpomoči?«

»Prihajajte bolj zgodaj domov iz gostilne...«

»Za koliko mi boste popravili kolo?«

»Kaj pa mu manjka?«

»Ne vem.«

»No, potem ga bom popravil za dvajset dinarjev.«

»Ali misliš, da mu res moram posoditi denar?«

»Na vsak način.«

»Zakaj pa?«

»Ker drugače pride k meni prosit za posojilo...«

»Ali si videl, kako te je ta kostrun pogledal? Kakor da ne bi bil plačal voznine.«

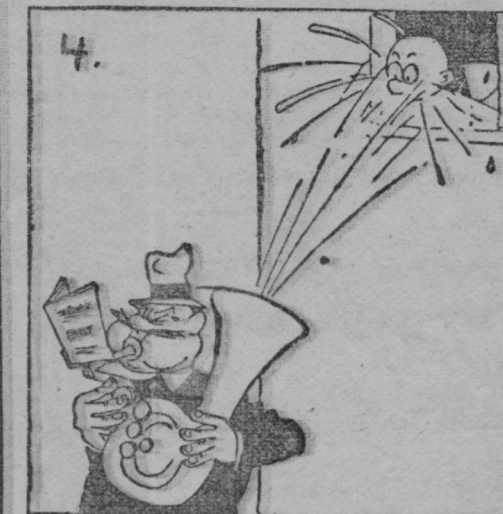
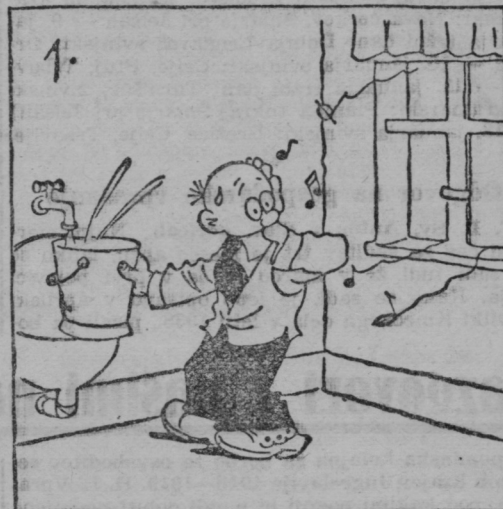
»Da, da, toda ali si videl, kako sem jaz njega pogledal? Kakor da bi bil plačal voznino.«

Lahko jo čutimo in gledamo skozi njo in vendar je ne moremo vzdigniti s prsti. (Voda)

Kje je pastirica in njeni dve ovčki?

Izkupili so le...

Kateri kralj zna leteti?

(Ptič kraljček)

Društvene vesti in naznanila

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dijaki iz Prlekije igrajo v Prosvetnem domu pri Sv. Miklavžu Weiserjevo dramo »Luč iz gora«. Dijaki vas vse iskreno vabijo, da obiščete prireditev v čim večjem številu!

Poljčane. Fantovski odsek vabi v nedeljo, dne 7. januarja, na igro »A njega ni«. Vrši se v Prosvetni dvorani ob treh popoldne. Cisti dobiček je namenjen za društvene potrebe, zato odsek vabi k obilni udeležbi!

Makole. Prosvetno društvo ponovi na praznik sv. Treh kraljev po večernicah prelepi božični narodni spev: Slovenski Božič. Ne zamudite lepe prilike in pridite domačini in sosede ter napolnite dvorano kakor zadnjič na praznik sv. Štefana!

Slov. Bistrica. V nedeljo po sv. Treh kraljih, 7. januarja, po večernicah bo Prosvetno društvo

v Slomšekovem domu vprizorilo narodno igro: »Rokovnjači«. Vstopnice si oskrbite naprej v trafiki Pibrovec. Na svidenje!

Sv. Frančišek Ksaverij. Na praznik sv. Treh kraljev igrajo naši fantje in dekleta v Prosvetnem domu smešno polno komedijo s petjem v treh dejanjih: »Butalci«. Pred igro zapoje moški pevski zbor »Zarja« par pesmi. Med odmori bo igral vesele koračnice tamburaški tercet, pomnožen s harmoniko in gitaro. Začetek točno ob pol treh popoldne.

Ormož. Občni zbor krajevne organizacije JRZ v Ormožu bo v nedeljo, 7. januarja, ob osmih zjutraj v dvorani Kletarske gostilne v Ormožu. Poročilo bo podal bivši narodni poslanec g. Marko Kranjc iz Maribora.

Slovenski fantje, graničarji z jugoslovanske meje pri Bolgariji, 26. čete, želijo staršem, bratom in sestram ter vsem prijateljem in prijateljicam srečno novo leto!

Brenčič Alojz, Kapela pri Radencih; Bezjak Alojz, Sv. Barbara, Slov. gorice; Belec Maks, Sv. Boljank, Slov. gorice; Čehli Ivan, Krčevina pri Mariboru; Colnik Ivan, Kapela pri Radencih; Černec Anton, Lote; Družovič Franc, Sv. Rupert, Slov. gorice; Herč Jurij, Kamnica pri Mariboru; Klanč Stanko, št. II, Slov. gorice; Klemenšah Jožef, Sv. Barbara, Slov. gorice; Logar Peter, Sv. Trojica, Slov. gorice; Magdič Feliks, Murska Sobota; Naglič Viktor, Konjice-Zreče; Pšenčnik Martin, Vojnik pri Celju; Pepernik Anton, Kostričnica pri Smarju; Rus Franc, Ptuj; Slana Anton, Sv. Benedikt, Slov. gorice; Šamec Slavko, Sv. Lenart, Slov. gorice; Unuk Matevž, Sv. Janž na Dravskem polju. 1936

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Iščem pekarskega vajenca ali raznašalca kruha z vso oskrbo v hiši. Nastop takoj. Križan, Maribor, Radvanjska cesta 5. 1935

Sprejem deklo za vsa hišna in poljska dela. Nastop takoj. Martin Korošec, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 1933

Majer za večje posestvo na Dolenjskem z delovnimi močmi se išče. Posreduje Dolinšek v Kamnici, p. Maribor. 1939

Starejši hlapec, pošten, za krave in poljska dela se takoj sprejme. Konrad Kurnig, gostilna, Vitanje. 1942

Viničar s 4-5 delavci (dva moška), s svojimi kravami, se išče. Predstaviti: Maribor, Kopališka ulica 11, Mercedes Benc, samo dopoldne. 6

Iščem službo hlapca h konjem. Halec Andrej, Sv. Marjeta ob Pesnici 6. 9

Majer iz Haloz, zmožen sadjarstva in vinogradništva, dve delovni moči, brez otrok, se sprejme takoj v bližini Slov. Bistrice. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Trezen in pošten 30«.

POSESTVA:

Posestvo dam v najem, po smrti pa celo zapisal. Pogoji se zvedo pri: škof Martin, Liza Osek 45. Sv. Trojica v Slov. goricah. 1934

Prodam posestvo ob banovinski cesti, 12-15 arov. Naslov v upravi. 1938

Posestvo (hiša z gospodarskim poslopjem in prešo, vinograd, sadovnjak, travnik, gozd, skupaj 2,7 ha) se proda ali da v najem. Roth, Grabnoški vrh 5, Sv. Anton v Slov. goricah. 8

Kupim majhno posestvo v okolici Poljčan ali Slov. Bistrice. Pečovnik Franc, Skoke, Slivnice pri Mariboru. 1940

RAZNO:

Veverice, divje zajce, kune, pižmovke, lisce ter kože ostale divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Tyrševa 7. 1932

Najhujši kadilci postanejo v treh dneh sigurno nekadilci! Pojasnila daje: Zastopstvo Zirovnica, poštni predal 5. 1941

Jamske krajinke in jamski les kupuje vagonске pošiljke lesna trgovina Pistor, Maribor, Milinska ulica 18. 7

Kmetovalci, pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati!

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Ulica kneza Kocija in podružnica: Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

KMETJE!

Ko pridete v Maribor, boste postreženi dobro in poceni z jedačo in pijačo! Točimo samo pristna štajerska vina. Se priporoča gostilna »TRIGLAV«, Glavni trg 3. L. E. Lisjak 1943

Kupite pri nasih inserentih!

Težka zimska hrana

In premalo gibanja so v zimskem času česte vzroki slabe prebave želodca, čestih omotič, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se zaradi mraza zopet izraziteje pojavijo: hemeroidi, motnje v želodcu, zaprtje, zastrupljenje, črevesna oholenja, splošno in prehitro debeljenje, glavobol, nespečnost, napetost telesa ter omotica. Posebno zrelejši in starejši osebe so tem nadlogam podvržene. »Planinka« čaj Bahovec čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v lekarnah izrečno le »Planinka« čaj po 20 din in 12 din.

Reg. S. br. 29.550/35

Nov redilni prašek za prašice. Za 1 prašico zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitev naprej 12 din.

Mostna esenca Mostin

za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din. 106

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje goveda in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitev 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

RUMOL esenca za izdelovanje rumenice z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumenice 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,

Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir, Slovenski trg 11

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Ljudska posojilnica v Celju

zadruga z neomejenim jamstvom

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklic. Po slano izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.— do velikosti 50 cm² Din 2.50 — Kdor inserira tako da ne pove svojega naslova ampak mora zbrati upravnika lista prijave, doplača še Din 5 — — Mah oglaš se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov mora priložiti znamko za Din 2.— sicer se ne odgovarja

SLUŽBE:

Sodarske pomočnike sprejemam takoj v delo pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu. Repič Fran, sodar, Ljubljana, Trnovo. 1918

Lahek zaslužek Vam nudimo. Sprejemamo krajevne zastopnike za ljudsko zavarovanje. Moški in ženske, zlasti upokojevalci iz vseh krajev, pošljejo svoje ponudbe zavarovalnici »Drava« v Mariboru. 1785

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Priporočam se Kupčičeva revesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Cepjene trte, korenjake, ameriške ključke in sadno drevje razpošilja v vrstni kvaliteti drevesnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 1867

Podružnica

Medic & Zankl

barve, laki in firnež

MARIBOR

Glavni trg 20

želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto!

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino, župi in plača najboljši: Arbeiter Maribor, Dravska ulica 15. 1000

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiri najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljno pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejšico za izšivanje istih.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Z A Z I M O

damske in moške plašče, obleke, klobuke, pletenine, trikotažo itd. v veliki izbiri najugodnejše pri

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

TRTA

Cepljenke najodličnejših vrst ter ključki in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chas-selas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta z jamčena.

Veletrsnica in drevesnica

Prvi Jugoslavenski Loznjaci

Ceniki zastoj in pošt-nine prosto!

Daruvar.

1718

Do nadaljnjega

se prodaja še po starih cenah manufakture pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

➡ KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI! ➡

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

➡ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ➡
Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—